

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 195/3314/2021
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 1 kwietnia 2021 roku

Samorząd Województwa Podlaskiego
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 rok w województwie podlaskim

Białystok, 2021

WPROWADZENIE	3
1. DOKUMENTY BĘDĄCE PODSTAWĄ DO OPRACOWANIA REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2021 (RPD/2021).....	4
2. AKTUALNA SYTUACJA NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM.	9
2.1. LUDNOŚĆ.....	9
2.2. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA. PRACUJĄCY I BEZROBOTNI	9
2.3. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE POWIATOWYCH RYNKÓW PRACY W WOJ. PODLASKIM.....	12
2.4. GRUPY OSÓB BEZROBOTNYCH BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA PODLASKIM RYNKU PRACY..	12
2.5. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNO-ZAWODOWA MŁODZIEŻY DEFAWORYZOWANEJ, W TYM Z GRUPY NEET ..	17
2.6. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ BĘDĄCE W DYSPOZYCJI POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY.....	18
2.7. AKTYWNE POLITYKI RYNKU PRACY	18
2.8. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	19
2.9. EDUKACJA.....	19
2.10. ZAPOTRZEBOWANIE NA ZAWODY	20
2.11. ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW	22
2.12. PODSUMOWANIE	22
3. SYTUACJA NA RYNKU PRACY ZWIĄZANA Z PANDEMIĄ COVID-19.	24
4. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ REGIONALNEJ POLITYKI RYNKU PRACY I ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2021 R.	28
5. DZIAŁANIA NA RZECZ WZROSTU ZATRUDNIENIA I ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2021 R.....	31
5. KOORDYNOWANIE I MONITOROWANIE REALIZACJI DZIAŁAŃ W RPD/2021.	59
6. FINANSOWANIE REALIZACJI DZIAŁAŃ/ZADAŃ W RPD/2021.	59
ZAŁĄCZNIK NR 1	61
ZAŁĄCZNIK NR 2	62
ZAŁĄCZNIK NR 3	66

Wprowadzenie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.) służy samorządowi województwa określaniu i koordynowaniu regionalnej polityki rynku pracy w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy i jest przygotowywany corocznie.

Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii pismem z dnia 20 listopada 2020 r. przesłał do Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy „Założenia do projektu Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 rok” (KPDZ/2021)¹ na potrzeby podjęcia prac nad regionalnymi planami działań na rzecz zatrudnienia, w związku z tym Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku przystąpił do opracowania projektu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w 2021 r. (RPD/2021) w województwie podlaskim. W pierwszym etapie prac nad dokumentem przygotowano „Założenia do opracowania RPD/2021”, które były konsultowane z Partnerami rynku pracy, w szczególności samorządami powiatów, w tym powiatowymi urzędami pracy oraz Wojewódzką Radą Dialogu Społecznego.

Podstawą do opracowania RPD/2021 były następujące dokumenty: Założenia do projektu Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021², Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r., Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030³ (projekt) oraz wnioski z konsultacji Założeń do opracowania RPD/2021.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 rok określono cele oraz kierunki działań regionalnej polityki rynku pracy jakie Samorząd Województwa Podlaskiego we współpracy z partnerami działającymi na rzecz rozwoju rynku pracy zamierzają realizować w 2021 r. w celu wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w regionie. RPD/2021 ma charakter operacyjny i obejmuje okres jednego roku, dlatego uwzględnia działania wdrażane lub możliwe do wdrożenia w regionie na podstawie funkcjonujących programów i strategii oraz inicjatyw partnerów a także źródła finansowania zasilające te przedsięwzięcia. Ponadto celem Planu jest identyfikowanie i systematyzowanie działań podejmowanych na rzecz rozwoju rynku pracy w województwie podlaskim przez partnerów rynku pracy w danym roku oraz monitorowanie zaplanowanych działań i wskaźników odnoszących się do rynku pracy.

Do współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku przy opracowaniu dokumentu włączyły się następujące podmioty:

- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego (Departament Rozwoju Regionalnego i Departament Europejskiego Funduszu Społecznego),
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku,
- Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podlaskiego,
- Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku,
- Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku,
- Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie,
- Podlaski Urząd Wojewódzki.

Zakłada się, że określone w dokumencie cele i kierunki działań oraz zasady realizacji RPD/2021 w woj. podlaskim mogą podlegać zmianom w niezbędnym zakresie w odniesieniu

¹ Pismo MRPiT z dnia 20 listopada 2020 r. nr DRP-III.4003.30.2020.MJ

² Jw.

³ Projekt dokumentu dostępny na stronie <http://www.rops-bialystok.pl/rops/wp-content/uploads/2021/02/Strategia-Polityki-Spolecznej-Wojewodztwa-Podlaskiego-do-roku-2030.pdf> ; dostęp dnia 12.02.2021 r.

do zmian w dokumentach będących podstawą do przygotowania planu i zmian na rynku pracy.

1. Dokumenty będące podstawą do opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021 (RPD/2021).

1.1. Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 rok - założenia

W piśmie informującym o rozpoczęciu przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii prac nad opracowaniem Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 rok⁴ (KPDZ/2021) wskazano, iż celem działań kierunkowych sformułowanych w projekcie KPDZ/2021 jest odpowiedź na bieżące wyzwania wynikające z konsekwencji płynących z pandemii COVID – 19 oraz jednocześnie reakcja na wyzwania o charakterze długoterminowym, które były identyfikowane już wcześniej. W założeniach określono następujące cele, jakie będą uwzględnione w KPDZ/2021:

Cel główny – wzrost zatrudnienia oraz produktywności pracy.

Cele szczegółowe, jakie mają wspierać osiągnięcie celu głównego, to:

Cel 1: Złagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla rynku pracy - przewidziano kontynuację działań osłonowych i służących zapewnieniu ochrony miejsc pracy oraz wdrożenie kolejnych – punktowo zorientowanych, w związku z możliwym negatywnym wpływem na poziom bezrobocia ponownego wprowadzenia ograniczeń aktywności gospodarczej w wielu sektorach gospodarki.

Cel 2: Równowaga na rynku pracy - założono działania służące ograniczeniu skutków luki demograficznej na rynku pracy, wpierające aktywność zawodową osób oddalonych od rynku pracy, zapewniające dłuższe pozostawanie w dobrej kondycji zdrowotnej kadr, wspierające godzenie pracy zawodowej z życiem rodzinnym oraz promujące mobilność zawodową i przestrzenną.

Cel 3: Tworzenie miejsc pracy o wysokiej jakości - przewidziano działania na rzecz wspierania legalnego zatrudnienia oraz uświadamiania pracodawcom i osobom pracującym korzyści wynikających z legalnego zatrudnienia, a także zagrożeń z wykonywania pracy nierejestrowanej, kontynuację wysiłków na rzecz zwiększania bezpieczeństwa warunków pracy, wzmacnianie dialogu społecznego, ograniczanie nadużyć związanych z elastycznymi formami zatrudnienia, dążenie do dalszej profesjonalizacji publicznych służb zatrudnienia.

Cel 4: Lepsze dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości - założono doskonalenie metod prognozowania zapotrzebowania na zawody, kompetencje i nowe umiejętności niezbędne w perspektywie długoterminowej, wspieranie uczenia się przez całe życie w obszarach istotnych z punktu widzenia gospodarki (w tym zielonej i cyfrowej gospodarki oraz usług opiekuńczych) i dofinansowanie edukacji pozaformalnej oraz procesu walidacji i certyfikowania ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Cel 5: Skuteczne zarządzanie migracjami zarobkowymi - przewidziano wspieranie działań służących uzupełnianiu niedoboru pracowników w niektórych sektorach poprzez usprawnienia procedur związanych z zatrudnieniem cudzoziemców i zmiany w systemie prawno-organizacyjnym, związanym z zatrudnianiem cudzoziemców, a także wspieranie

⁴ Jw.

mobilności pracowniczej na rynku pracy państw członkowskich UE/EFTA poprzez sieć EURES przy uwzględnieniu potrzeb polskiego rynku pracy.

1.2. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r.

Kluczowym dokumentem w regionie, mającym wpływ na przygotowanie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia jest **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 roku**. W dokumencie określono misję województwa: Ambitne Podlaskie i wizję: Podlaskie: przedsiębiorcze – partnerskie – perspektywiczne.

Struktura celów strategii rozwoju województwa podlaskiego do 2030 r. przedstawia się następująco:

Cele strategiczne	Cele operacyjne
1. Dynamiczna gospodarka	<ol style="list-style-type: none">1. Przemysły przyszłości.2. Podlaski system otwartych innowacji.3. Lokalna przedsiębiorczość.4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego.5. E-podlaskie.
2. Zasobni mieszkańcy	<ol style="list-style-type: none">1. Kompetentni mieszkańcy2. Aktywni mieszkańcy.3. Przestrzeń wysokiej jakości.
3. Partnerski region	<ol style="list-style-type: none">1. Dobre zarządzanie.2. Kapitał społeczny.3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne.4. Gościnny region.

Strategia określa zakres i kierunki głównych interwencji w sferze rozwoju regionalnego w odniesieniu do zidentyfikowanych wyzwań rozwojowych regionu, które są niezbędne do podjęcia i osiągnięcia założonych celów.

W celu strategicznym 1. Dynamiczna gospodarka, którego istotą jest wzmocnienie i zdynamizowanie gospodarki województwa podlaskiego, jednym z kluczowych wyzwań jest tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju firm, które swoją pozycję budują o lokalne zasoby i potencjały (cel operacyjny 1.3. Lokalna przedsiębiorczość). W Strategii podkreślono, że istotne jest wykorzystywanie i wspieranie rozwoju postaw przedsiębiorczych mieszkańców jednocześnie wskazując jako jeden z głównych kierunków interwencji kształtowanie postaw przedsiębiorczych i wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na wszystkich etapach edukacji. Kolejny kierunek interwencji w tym obszarze to wspieranie powstawania nowych oraz rozwoju istniejących przedsiębiorstw, w tym w aspektach organizacyjnym, edukacyjnym i finansowym. Wśród wyzwań w obszarze rozwijania lokalnej przedsiębiorczości wskazano m.in.: podniesienie ogólnego poziomu przedsiębiorczości, skuteczne wykorzystanie imigracji zarobkowej dla pobudzenia przedsiębiorczości na poziomie lokalnym.

W celu strategicznym 2. Zasobni mieszkańcy skoncentrowano uwagę polityki rozwoju regionu na budowaniu i rozwijaniu silnego kapitału ludzkiego, który traktowany jest jako najważniejszy zasób regionu. Problemy w postaci procesów depopulacji, a w szczególności migracji ludzi młodych, trudności w zatrudnieniu kompetentnych kadr, procesu starzenia się społeczeństwa i odpływu doświadczonych pracowników oraz niedostosowanie kwalifikacji i kompetencji do potrzeb pracodawców stanowią istotne ograniczenie rozwoju województwa.

Wyzwaniem dla regionu jest, jak wskazano w Strategii m.in.: dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, zwiększenie skłonności mieszkańców woj. podlaskiego do kształcenia ustawicznego, zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, skuteczne warunki i zachęty dla imigrantów zza wschodniej granicy. Główne kierunki interwencji służące wzrostowi kapitału ludzkiego to m.in. szkolnictwo zawodowe dopasowane do potrzeb rynku pracy, współpracujące w procesie kształcenia z pracodawcami, kształcenie ustawiczne powszechne i wykorzystujące potencjał regionalnych instytucji edukacyjnych zgodne z potrzebami rozwijającej się gospodarki regionu, wspieranie mieszkańców, w tym imigrantów w zdobywaniu i rozwijaniu kompetencji na wszystkich etapach życia, działania w kierunku wzrostu aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców w tym osób o utrudnionym dostępie do rynku pracy.

W celu strategicznym 3. Partnerski region jednym z celów operacyjnych, służących podkreśleniu umiejętności współpracy opartej na zaufaniu dla realizacji różnorodnych celów, jest Kapitał społeczny. W Strategii podkreślono, iż jest traktowany jako ważny czynnik rozwoju regionów. Wśród wyzwań w tym obszarze określono m.in.: podniesienie jakości kapitału społecznego, zwiększenie aktywności mieszkańców, w tym w podejmowaniu działań w ramach organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Główne kierunki interwencji to m.in. wspieranie rozwoju i kompetencji organizacji społecznych i wspieranie dialogu społecznego.

1.3. Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do 2030 r. – projekt.

Kolejnym dokumentem stanowiącym podstawę do przygotowania RPD/2021 jest Strategia Polityki Społecznej. W województwie podlaskim trwa proces aktualizacji **Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030**⁵. Z dostępnego dokumentu wynika, iż głównym celem Strategii jest zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom i grupom społecznym oraz stałe i efektywne dostarczanie profesjonalnych rozwiązań umożliwiających zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych, w oparciu o posiadaną wiedzę i zdobyte doświadczenie kadr oraz wysoki poziom integracji społecznej. Misją Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030 jest: Stworzenie mieszkańcom województwa podlaskiego możliwości integracji, wypełniania ról społecznych, równego dostępu do wszelkich praw, zasobów, dóbr i usług podnoszących jakość życia. Wśród celów strategicznych polityki społecznej wyróżniono:

1. Włączenie społeczne oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.
2. Wzmocnienie funkcjonowania rodzin i systemu pieczy zastępczej.
3. Poprawę warunków życia osób z niepełnosprawnościami w sferze społecznej i zawodowej.
4. Profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
5. Wzmocnienie jakości życia osób starszych.
6. Rozwój usług społecznych i deinstytucjonalizacja systemu pomocy społecznej.
7. Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej.

W Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030 – projekt⁶ wskazano następujące kierunki niezbędnych działań na rzecz rozwiązywania problemów

⁵ Projekt dokumentu dostępny na stronie <http://www.rops-bialystok.pl/rops/wp-content/uploads/2021/02/Strategia-Polityki-Spolecznej-Wojewodztwa-Podlaskiego-do-roku-2030.pdf> dostęp dnia 12.02.2021 r.

⁶ Projekt dokumentu dostępny na stronie <http://www.rops-bialystok.pl/rops/wp-content/uploads/2021/02/Strategia-Polityki-Spolecznej-Wojewodztwa-Podlaskiego-do-roku-2030.pdf> dostęp dnia 12.02.2021 r.

społecznych, w odniesieniu do zidentyfikowanych jako kluczowe obszarów polityki społecznej:

- w obszarze „pomoc społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” – niezbędne jest ograniczenie skali zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, rozwój aktywnych form pomocy i integracji społecznej osób i rodzin, wzmocnienie funkcjonowania systemu pomocy środowiskowej, podniesienie jakości funkcjonowania służb społecznych, współpraca międzysektorowa i z organizacjami pozarządowymi w obszarze polityki społecznej służąca wzrostowi kapitału społecznego i wykorzystania go w organizacji działań na rzecz osób i rodzin oraz diagnozowanie problemów społecznych w regionie poprzez prowadzenie działań badawczych i analitycznych;
- w obszarze „rodzina i dziecko” – kierunki interwencji to rozwijanie systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w celu wzmocnienia funkcjonowania rodzin i rodzinnej pieczy zastępczej w regionie;
- w obszarze „osoby z niepełnosprawnościami” – niezbędne jest wyrównanie szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu a także wzrost zatrudnienia osób z tej grupy;
- w obszarze „profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” – wskazano kierunki działań skoncentrowane na rozwijaniu systemu profilaktyki uzależnień skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży, wzmocnieniu procesu leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych i ich rodzin, a także przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz wzmocnieniu kompetencji kadr działających w tym obszarze;
- w obszarze „polityki senioralnej” – podejmowane działania powinny służyć poprawie dostępności usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych skierowanych do osób starszych, rozwijaniu profilaktyki i bezpieczeństwa osób z tej grupy, a także wspieraniu aktywności społecznej i obywatelskiej seniorów;
- w obszarze „usługi społeczne i deinstytucjonalizacja” – konieczne jest rozwijanie systemu wsparcia środowiskowego i dostępu do usług społecznych a także rozwijanie tych usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, rozwijanie systemu wsparcia rodzin z osobami niesamodzielnymi oraz ich nieformalnych opiekunów, rozwijanie mieszkalnictwa wspomagane, rodzinnych form pieczy zastępczej i zwiększanie roli sektora ekonomii społecznej i solidarnej w procesie deinstytucjonalizacji usług społecznych;
- w obszarze „ekonomii społecznej i solidarnej” – główne kierunki działań to: promocja ekonomii społecznej i solidarnej, wsparcie działających przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej oraz tworzenie nowych a także wzmocnienie systemu wsparcia ekonomii społecznej i solidarnej.

1.4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 (RPOWP) jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030. Głównym celem RPOWP jest wzrost konkurencyjności gospodarki kształtowanej w oparciu o regionalne specjalizacje. W ramach RPOWP w szczególności trzy osie priorytetowe mają bezpośredni wpływ na kreowanie aktywnej polityki rynku pracy w województwie podlaskim, tj. Oś II. Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa, Oś III. Kompetencje i kwalifikacje oraz Oś VII. Poprawa spójności społecznej.

1.5. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) to kolejne narzędzie służące wsparciu polityki zatrudnienia w regionie. Działania finansowane ze środków PO WER opierają się na dwóch filarach: poprawie funkcjonowania poszczególnych polityk sektorowych oraz interwencji w obszarach, dla których większą efektywność zapewni wsparcie z poziomu krajowego. Realizacja programu odbywa się w ramach 6 osi priorytetowych (w tym oś VI Pomoc techniczna). W ramach Osi I Osoby młode na rynku pracy realizowane wsparcie kierowane jest bezpośrednio do osób młodych pozostających bez pracy w wieku 15-29 lat (w szczególności tych, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, tzw. młodzież NEET), które będzie przyczyniało się do zwiększenia możliwości ich zatrudnienia.

2. Aktualna sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim.

2.1. Ludność

Podobnie jak w skali kraju, również w woj. podlaskim odnotowuje się rzeczywisty ubytek ludności. W końcu 2019 r. w woj. podlaskim mieszkało 1178,4 tys. osób, czyli o 3,2 tys. mniej niż w końcu 2018 r. (o 0,3%; w kraju o 0,1%). O spadku liczby mieszkańców zadecydowało ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, które wyniosło -1,7 na 1000 ludności (w 2018r. również -1,7); dla Polski wskaźnik ten osiągnął wartość 0,2. Innym decydującym czynnikiem był ujemny przyrost naturalny ludności. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wyniósł w 2019 roku -1,0 (w roku poprzednim: również -1,0), podczas gdy wskaźnik ogólnokrajowy to -0,9 (w 2018 r. -0,7)⁷.

W końcu 2019 r. liczba ludności województwa w wieku produkcyjnym kształtowała się na poziomie 719,2 tys. osób (61,0% ogółu). W ciągu roku w tej grupie nastąpił spadek o 9,3 tys. osób (o 1,3%). Wśród ludności w wieku produkcyjnym osoby w wieku mobilnym (18-44 lata) stanowiły 61,8% (444,6 tys.), a ich liczebność zmniejszyła się o 7,4 tys. (o 1,6%). Natomiast w wieku niemobilnym było 274,6 tys. osób, tj. o 1,9 tys. (o 0,7%) mniej niż przed rokiem. W wieku przedprodukcyjnym było 205,8 tys. (17,5%), czyli mniej niż przed rokiem o 0,1 osób (o 0,1%), z kolei w wieku poprodukcyjnym - 253,4 tys. osób (21,5 %), tj. więcej o 6,2 tys. (o 2,5%). Współczynnik obciążenia demograficznego, określający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym, w 2019 r. wyniósł dla woj. podlaskiego 63,8 (w roku poprzednim: 62,2), był więc niższy niż ogólnopolski wynoszący 66,7⁸.

W 2020 r. następował dalszy spadek liczby ludności województwa. W I półroczu 2020 r. liczba osób zamieszkałych w woj. podlaskim zmniejszyła się o 1,8 tys. (o 0,2%). Na jej spadek wpłynął ujemny przyrost naturalny (-1,8 na 1000 mieszkańców) oraz ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (-1,2 na 1000 mieszkańców). W końcu czerwca 2020 r. w woj. podlaskim mieszkało 1176,6 tys. osób⁹.

2.2. Aktywność zawodowa. Pracujący i bezrobotni

Jak wynika z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, pogorszyła się aktywność zawodowa mieszkańców województwa podlaskiego. Liczba ludności aktywnej zawodowo wyniosła w III kwartale 2020 r. 497 tys. osób i zmniejszyła się o 15 tys. w stosunku do III kwartału roku poprzedniego. Zmniejszeniu uległa zarówno liczba osób pracujących – o 13 tys. do 482 tys., jak i liczba bezrobotnych - o 3 tys. do 15 tys. W związku z tym współczynnik aktywności zawodowej ludności powyżej 15 roku życia zmniejszył się o 1,6 p. proc. i wyniósł 55,8%, wskaźnik zatrudnienia - o 1,4 p. proc. (54,1%), zmniejszyła się również stopa bezrobocia rzeczywistego o 0,5 p. proc. do 3,0%¹⁰. Współczynnik aktywności zawodowej ludności powyżej 15 roku życia w regionie był niższy od krajowego o 0,6 p. proc., a wskaźnik zatrudnienia o 0,5 p. proc. (Polska odpowiednio: 56,4% i 54,6%). Niekorzystnie wypadł także wojewódzki wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata, który wyniósł w III kwartale 2020 r. 73,6% (Polska: 74,0%). Z kolei wartość stopy bezrobocia w woj.

⁷ Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie podlaskim w 2018 r. i 2019 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, BDL.

⁸ Tamże, tabela przeglądowa I.

⁹ Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2020 r. Stan w dniu 30 VI, GUS Warszawa 2020, tabela przeglądowa I.

¹⁰ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2020 r. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 31.12.2020 r.

podlaskim była niższa od krajowej o 0,3 p. proc. (Polska: 3,3%). Na uwagę zasługuje znaczny wzrost liczby biernych zawodowo mieszkańców województwa o 14 tys. osób (o 3,7%) na przestrzeni roku, który był większy niż w skali kraju (wzrost o 0,3%)¹¹.

Tabela 1. Aktywność zawodowa ludności (wg BAEL) w woj. podlaskim w latach 2019-2020

Wyszczególnienie	Podlaskie III kw. 2019	Podlaskie III kw. 2020	+/-	Polska III kw. 2019	Polska III kw. 2020	+/-
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej w %	57,4	55,8	-1,6pp.	56,7	56,4	-0,3pp.
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej w %	55,5	54,1	-1,4pp.	54,9	54,6	-0,3pp.
Stopa bezrobocia ludności w wieku 15 lat i więcej w %	3,5	3,0	-0,5pp.	3,1	3,3	+0,2pp
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata w %	75,5	73,6	-2,9pp.	73,6	74,0	+0,4pp
Liczba biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej w tys.	380	394	+3,7%	13124	13192	+0,5%

Źródło: GUS:BDL.

W końcu 2019 r. w gospodarce woj. podlaskiego pracowało 447,4 tys. osób. W porównaniu z końcem 2018 r. liczba pracujących zwiększyła się o 6,1 tys. osób (o 1,4%). Podlaskie jest regionem rolniczym, w związku z czym najwięcej osób pracuje w sektorze rolnym, głównie w indywidualnych gospodarstwach rolnych. W końcu 2019 r. w woj. podlaskim odnotowano 126,8 tys. osób pracujących w tej sekcji, co stanowiło 28,3% ogółu pracujących (spadek udziału o 0,4 p. proc.). W przemyśle pracowało 72,7 tys. osób, tj. 16,2% ogółu (wzrost udziału o 0,2 p. proc.), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 59,7 tys. osób, tj. 13,3% (r/r bez zmian), następnie w edukacji – 35,6 tys. osób, tj. 8,0% (r/r bez zmian).

Tabela 2. Pracujący* w woj. podlaskim w latach 2018-2019 wg sekcji PKD (stan w końcu roku)

SEKCJE PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności)	2018	%	2019	%	wzrost/ spadek w liczbach	wzrost/ spadek w %
Ogółem	441293	100,0	447428	100,0	6135	1,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	126865	28,7	126766	28,3	-99	-0,1
Przemysł	70596	16,0	72667	16,2	2071	2,9
Budownictwo	24995	5,7	25991	5,8	996	4,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	58855	13,3	59657	13,3	802	1,4
Transport i gospodarka magazynowa	20011	4,5	20823	4,7	812	4,1
Zakwaterowanie i gastronomia	5962	1,4	6139	1,4	177	3,0
Informacja i komunikacja	5287	1,2	5780	1,3	493	9,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6977	1,6	6747	1,5	-230	-3,3

¹¹ GUS: BDL.

SEKCJE PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności)	2018	%	2019	%	wzrost/ spadek w liczbach	wzrost/ spadek w %
Obsługa rynku nieruchomości	4134	0,9	4021	0,9	-113	-2,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10633	2,4	10710	2,4	77	0,7
Administrowanie i działalność wspierająca	9191	2,1	9615	2,1	424	4,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe. zabezpieczenia społeczne	22080	5,0	22233	5,0	153	0,7
Edukacja	35300	8,0	35609	8,0	309	0,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	27289	6,2	27203	6,1	-86	-0,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4189	0,9	4243	0,9	54	1,3
Pozostała działalność usługowa	8929	2,0	9224	2,1	295	3,3

* Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Źródło: „Pracujący w gospodarce narodowej w 2018 roku”, GUS Warszawa 2019, TABL. 5; „Pracujący w gospodarce narodowej w 2019 roku”, GUS Warszawa 2020, TABL. 5

W większości sekcji PKD odnotowano wzrost liczby pracujących, przy czym największy nastąpił w informacji i komunikacji (+9,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (4,6%), transporcie (4,1%) oraz budownictwie (4,0%).

W okresie styczeń – grudzień 2020 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 118,6 tys. osób i było o 0,2% wyższe od zanotowanego w poprzednim roku. Wzrost przeciętnego zatrudnienia miał miejsce przede wszystkim w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (6,8%) oraz informacja i komunikacja (6,3%). Znaczące spadki odnotowano natomiast w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 13,1%), górnictwie i wydobywaniu (o 8,4%) i administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,1%)¹².

W 2020 roku nastąpił wzrost poziomu **bezrobocia rejestrowanego**¹³ o 4,6 tys. osób (o 13,7%), podczas gdy w 2019 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 3,5 tys. osób, tj. o 9,5%. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy woj. podlaskiego w końcu 2020 r. w liczbie 37,8 tys., stanowili 7,8% ludności aktywnej zawodowo (w końcu 2019 r. 6,9%). Na przestrzeni roku wartość stopy bezrobocia zwiększyła się więc o 0,9 p. proc. Stopa bezrobocia w województwie podlaskim była wyższa od krajowej o 1,6 p. proc. (przed rokiem o 1,7 p. proc.).

¹² Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2020 r., nr 12/2020, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 01.02.2021 r., s. 4 i nast.

¹³ Podlaski rynek pracy Grudzień 2020, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.

Tabela 3. Poziom bezrobocia rejestrowanego w woj. podlaskim w latach 2019-2020 (w końcu roku)

Wyszczególnienie	2019	2020	wzrost/spadek w liczbach	wzrost/spadek w %
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	33277	37830	+4553	+13,7
Stopa bezrobocia – Podlaskie w %	6,9	7,8	+0,9 pp.	x
Stopa bezrobocia – Polska w %	5,2	6,2	+1,0 pp.	x

Źródło: WUP w Białymstoku, MRPiT

2.3. Zróżnicowanie terytorialne powiatowych rynków pracy w woj. podlaskim

Niekorzystną cechą rynku pracy w Podlaskim jest utrzymywanie się zróżnicowania terytorialnego bezrobocia. W podregionie łomżyńskim, obejmującym powiaty z terenu dawnego województwa łomżyńskiego, stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła w końcu grudnia 2020 r. 7,2%, tj. o 1,3 punktu proc. mniej niż w podregionie suwalskim, dla którego wskaźnik ten wynosił 8,5%, oraz o 0,8 punktu proc. mniej niż w podregionie białostockim (8,0%). Różnice bardziej wyraźne są w obrębie podregionu, gdzie poszczególne powiaty różnią się wielkością wskaźnika bezrobocia: 2,8-krotnie w podregionie suwalskim (powiat grajewski – stopa bezrobocia 12,0% i suwalski – 4,3%) i podregionie łomżyńskim (powiat kolneński – 14,2% i bielski – 5,0%) oraz 1,6-krotnie w podregionie białostockim (powiat sokólski – 10,7% i m. Białystok – 6,9%).

Zróżnicowanie to jest zdeterminowane szeregiem czynników gospodarczych takich jak m.in. funkcjonowanie lub brak dużych przedsiębiorstw na terenie powiatu, ich dywersyfikacja branżowa, dostępność terenów inwestycyjnych, rozbudowana infrastruktura techniczna, dostępność komunikacyjna, występowanie w powiecie ośrodków miejskich, wielkość i struktura lokalnych zasobów pracy, a także infrastruktura społeczna i oferta kulturalna, tradycje przedsiębiorczości, położenie przygraniczne, itp. Czynniki te stanowią o korzystnej sytuacji powiatów bądź determinują występowanie problemów na lokalnych rynkach pracy. Jednocześnie istnieją kwestie wspólne dla wszystkich powiatów, takie jak m.in. niedostosowanie profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy, deficyt pracowników, a także konieczność podejmowania przez instytucje publiczne działań na rzecz aktywizacji grup wrażliwych (osób niepełnosprawnych, młodych, starszych i in.)¹⁴.

2.4. Grupy osób bezrobotnych będące w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy

Osoby młode są jedną z najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego. Ciągłe aktualnym czynnikiem determinującym bezrobocie wśród młodzieży jest niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, niedostateczne przygotowanie zawodowe absolwentów szkół do wykonywania pracy na danym stanowisku oraz niedostatek miejsc pracy na regionalnym rynku pracy dla osób z wyższym wykształceniem. W końcu grudnia 2020 r. w ewidencji urzędów pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było ponad 10,2 tys. **osób bezrobotnych do 30 roku życia** (26,9% ogółu bezrobotnych), tj. o 1,2 tys. osób więcej niż w końcu grudnia 2019r. (o 13,3%). Ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się nieznacznie - o 0,1 p. proc. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 17,5 tys. młodych bezrobotnych (41,1% ogółu nowo zarejestrowanych

¹⁴ Raport z badania pn. „Przyczyny zróżnicowania powiatowych rynków pracy województwa podlaskiego”, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2017.

bezrobotnych), tj. o 2,9 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 15,3 tys. osób bezrobotnych do 30 r. ż. (40,2% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 5,2 tys. mniej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 9,8 tys. osób do 30 r. ż. (o 1,3 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy¹⁵ w grupie osób młodych wyniósł 55,9%, był więc wyższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 1,1 p. proc. (54,8%).

Trudna jest sytuacja zawodowa **osób powyżej 50 roku życia**, a więc osób pozostających jeszcze w wieku aktywności zawodowej, które są zdolne do pracy, jednak z różnych przyczyn przechodzą w okres zbyt wczesnej dezaktywizacji. Na przestrzeni 2020 roku liczba osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. wzrosła o 0,7 tys. (o 8,0%) do 10,0 tys., a ich udział w ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych spadł o 1,3 p. proc. do 26,4%. W 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 7,8 tys. osób powyżej 50 r.ż. (18,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,7 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 7,0 tys. takich osób (18,4% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 2,5 tys. mniej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 3,2 tys. osób 50plus (o 0,8 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie bezrobotnych wyniósł 41,6% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 13,2 p. proc. (54,8%).

Jeśli chodzi o **osoby bezrobotne w wieku 60 lat i więcej**, to w ewidencji PUP zarejestrowanych było 2,7 tys. bezrobotnych (mężczyźni) w tej grupie wiekowej (7,2% ogółu). W ciągu 2020 r. liczebność osób starszych pozostających bez pracy zwiększyła się o 0,2 tys. osób (o 8,8%), a ich udział w ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 p. proc.

Ponad 1/3 zarejestrowanych bezrobotnych stanowią **osoby bez kwalifikacji zawodowych** (34,8%), które w końcu grudnia 2020 r. liczyły 13,2 tys. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy bezrobotnych zwiększyła się o 2,1 tys. osób (o 18,6%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 1,5 p. proc. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 13,7 tys. osób bez kwalifikacji zawodowych (32,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 2,0 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Pracę podjęło 6,1 tys. osób (o 0,7 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wyniósł 44,3% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 10,5 p. proc. (54,8%).

W obraz rynku pracy województwa podlaskiego na stałe wpisało się **bezrobocie długotrwałe**. Jest to najliczniejsza kategoria bezrobotnych. W końcu grudnia 2020 r. liczba długotrwałe bezrobotnych, tj. osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy (licząc łącznie w ciągu ostatnich 2 lat), ukształtowała się na poziomie 20,7 tys., a ich udział to 54,6% ogólnej liczby bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność osób długotrwałe bezrobotnych wzrosła o 2,3 tys. (o 12,7%), natomiast ich procentowy udział zmniejszył się o 0,5 p. proc. Z długością pozostawania bez pracy ściśle wiąże się poziom wykształcenia. Im niższy poziom wykształcenia, tym większe zagrożenie długotrwałym bezrobociem. W populacji długotrwałe bezrobotnych osoby z wykształceniem poniżej średniego stanowiły większy odsetek niż wśród ogółu bezrobotnych: 54,6% wobec 49,0%. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 13,5 tys. osób długotrwałe bezrobotnych (31,7% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,5 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Jednocześnie ewidencję PUP opuściło

¹⁵ Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy do liczby nowo zarejestrowanych w tym samym czasie.

11,1 tys. osób długotrwale bezrobotnych (29,4% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 5,7 tys. mniej niż w 2019 roku. Pracę podjęło 5,1 tys. osób długotrwale bezrobotnych (o 1,7 tys. mniej niż rok wcześniej), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wyniósł 38,1% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 16,7 p. proc. (54,8%).

Następnym, obok wieku, wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy czynnikiem mającym wpływ na sytuację na rynku pracy jest **pleć**. W województwie podlaskim wskaźnik zatrudnienia kobiet powyżej 15 roku życia jest niższy od wskaźnika zatrudnienia mężczyzn o 16,2 p. proc. (odpowiednio: 46,3% wobec 62,5% w III kwartale 2020 r.), w stosunku jednak do III kwartału 2019 r. zmniejszył się w mniejszym stopniu niż w przypadku mężczyzn (odpowiednio o: 0,7 i 1,9 p. proc.). Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowany na przestrzeni roku, wśród mężczyzn był wyższy niż wśród kobiet (odpowiednio o: 16,1% i 11,0%). W końcu grudnia 2020 r. kobiety zarejestrowane jako bezrobotne w liczbie 17,6 tys. stanowiły 46,4% ogółu, a mężczyźni w liczbie 20,3 tys. – 53,6%. Istnieją jednak kategorie bezrobotnych, w których jest nadwyżka kobiet, i to znaczna. Wśród bezrobotnych rodziców wychowujących co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia, kobiety stanowiły odpowiednio: 84,4% i 73,3%, wśród bezrobotnych cudzoziemców – 64,3%, a w grupie osób do 30 roku życia – 54,4%. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 20,4 tys. kobiet i 22,2 tys. mężczyzn (odpowiednio: 47,9% i 52,1% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 1,9 tys. kobiet i 3,3 tys. mężczyzn mniej niż w ciągu 2019 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 18,7 tys. kobiet i 19,4 tys. mężczyzn (odpowiednio: 49,1% i 50,9% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 5,4 tys. kobiet i 7,9 tys. mężczyzn mniej niż w poprzednim roku. Pracę podjęła podobna liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn, odpowiednio: 11,6 tys. i 11,8 tys. (po 1,7 tys. mniej niż przed rokiem). Wskaźnik płynności rynku pracy wśród kobiet wyniósł 56,7% i był wyższy zarówno od wskaźnika płynności rynku pracy wśród mężczyzn o 3,6 p. proc. (53,1%), jak i wśród ogółu bezrobotnych o 1,9 p. proc. (54,8%).

Szczególnego wsparcia ze strony instytucji rynku pracy wymagają osoby i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z różnych przyczyn, niejednokrotnie się na siebie nakładających: braku pracy, konieczności sprawowania opieki nad osobą zależną, niepełnosprawności.

W końcu grudnia 2020 roku w urzędach pracy zarejestrowanych było 0,5 tys. osób **bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej**, w tym 53,1% to kobiety, 88,2% to osoby długotrwale bezrobotne, 31,2% to osoby powyżej 50 roku życia, a 22,5% to osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej stanowili 1,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 52 osoby (o 9,9%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 p. proc. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 0,3 tys. osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (0,6% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,2 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Pracę podjęły 94 osoby, tj. o 0,1 tys. osób mniej niż przed rokiem. Wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 37,3% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 17,5 p. proc. (54,8%).

W końcu grudnia 2020 roku liczba zarejestrowanych **bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka**, wyniosła 5,4 tys. osób i stanowiły one 14,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zwiększyła się o 40 osób (o 0,8%), ale jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych

zmniejszył się o 1,8 p. proc. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 2,3 tys. kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (5,4% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,7 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. W 2020 r. pracę podjęło 1,2 tys. kobiet (o 0,5 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wyniósł 54,0% (dla ogółu bezrobotnych 54,8%; kobiet 56,7%).

W końcu grudnia 2020 roku liczba zarejestrowanych **bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 6,2 tys. osób, w tym 84,4% to kobiety, 64,4% to osoby długotrwale bezrobotne, 40,6% to osoby do 30 roku życia. Bezrobotni ci stanowili 16,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zwiększyła się o 0,2 tys. osób (o 3,4%), natomiast udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 1,6 p. proc. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 5,1 tys. bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż. (12,0% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,9 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Pracę podjęło 3,0 tys. osób (o 0,6 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 59,4% i był wyższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 4,6 p. proc. (54,8%).

Z kolei liczba zarejestrowanych w końcu grudnia 2020 roku **bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia** wyniosła 60 osób, w tym 73,3% stanowiły kobiety, a 51,7% osoby długotrwale bezrobotne. Bezrobotni ci stanowili 0,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zwiększyła się o 3 osoby (o 5,3%), a jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostał bez zmian (0,2%). W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 73 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 r.ż. (0,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 8 osób mniej niż w ciągu 2019 r. Pracę podjęły 34 osoby (o 5 osób mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 46,6% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 8,2 p. proc. (54,8%).

W szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy znajdują się **również osoby z niepełnosprawnościami**. W ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było w końcu grudnia 2020 r. 2,0 tys. bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami, tj. 5,2% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczebność tej grupy, jako jedna z niewielu, zmniejszyła się o 0,3 tys. (o 12,3%), a jej udział - o 1,6 p. proc. Przeważały tu, podobnie jak w latach poprzednich, osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności (78,6%), głównie w związku z upośledzeniem narządu ruchu, chorobami psychicznymi, chorobami narządu wzroku oraz chorobami układu oddechowego i krążenia. Dominujące grupy to osoby w wieku 45-54 lata i 55-59 lat (łącznie 49,2%) oraz osoby reprezentujące niższe poziomy wykształcenia (64,2%). Z usług urzędów pracy korzystają również osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane jako poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu. Jest to grupa 0,4 tys. osób w skali województwa. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 2,1 tys. osób z niepełnosprawnościami (5,0% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,9 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 2,4 tys. tych osób (6,3% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 0,8 tys. mniej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 0,9 tys. osób z niepełnosprawnościami (o 0,5 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 40,7% i był niższy od wskaźnika dla ogółu bezrobotnych o 14,1 p. proc. (54,8%).

Specyfiką podlaskiego rynku pracy jest wysoki procent ludności zatrudnionej w sektorze rolnym. Ponieważ większość mieszkańców wsi posiada indywidualne gospodarstwa rolne, to faktycznie stanowiąc zbędną siłę roboczą w gospodarstwie, jedynie część z nich trafia do rejestrów bezrobotnych. W końcu grudnia 2020r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 13,8 tys. **bezrobotnych zamieszkałych na wsi**, stanowili oni 36,5% ogółu bezrobotnych, a ich udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych na przestrzeni roku zmniejszył się o 2,1 p. proc.

W ciągu roku zaobserwowano wzrost liczby osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi o 0,9 tys., tj. o 7,4%, a więc mniejszy niż bezrobotnych mieszkańców miast (o 3,6 tys., tj. o 17,7%). Mieszkańcy wsi, mimo że są mniej licznie reprezentowani w populacji podlaskich bezrobotnych, znajdują się w gorszej sytuacji na rynku pracy. Mają mniejszy dostęp do oferowanych miejsc pracy oraz do edukacji niż mieszkańcy miast. Wyraźnie różnicujące znaczenie ma poziom wykształcenia: poniżej wykształcenia średniego było 55,3% bezrobotnych mieszkańców wsi i 45,3% bezrobotnych mieszkańców miast. Osoby zamieszkałe na wsi są zagrożone bezrobociem strukturalnym w większym stopniu niż zamieszkałe w mieście: odsetek długotrwale bezrobotnych wyniósł w tych grupach odpowiednio: 58,4% i 52,5%. W ciągu 2020 r. do urzędów pracy zgłosiło się 14,5 tys. mieszkańców wsi (34,0% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych) tj. o 2,1 tys. mniej niż w ciągu 2019 r. Jednocześnie rejestry bezrobotnych opuściło 13,5 tys. mieszkańców wsi (35,6% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), tj. o 4,0 tys. mniej niż w poprzednim roku. Pracę podjęło 8,0 tys. osób (o 1,0 tys. mniej niż przed rokiem), a wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie osób wyniósł 55,4% i był wyższy od wskaźnika dla bezrobotnych mieszkańców miast o 1,0 p. proc (54,4%) i dla ogółu bezrobotnych o 0,6 p. proc. (54,8%).

Tabela 4. Wybrane grupy zarejestrowanych bezrobotnych w woj. podlaskim w latach 2019-2020 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	2019	%	2020	%	wzrost/ spadek w l.	wzrost/ spadek w %
Bezrobotni ogółem, w tym:	33277	100,0	37830	100,0	4553	13,7
Kobiety	15817	47,5	17555	46,4	1738	11,0
Mężczyźni	17460	52,5	20275	53,6	2815	16,1
zamieszkali na wsi	12861	38,6	13810	36,5	949	7,4
zamieszkali w miastach	20416	61,4	24020	63,5	3604	17,7
osoby do 30 roku życia	8980	27,0	10178	26,9	1198	13,3
w tym osoby do 25 roku życia	4115	12,4	4799	12,7	684	16,6
osoby powyżej 50 roku życia	9232	27,7	9971	26,4	739	8,0
w tym w wieku 60 lat i więcej	2491	7,5	2710	7,2	219	8,8
bezrobotni długotrwale	18346	55,1	20674	54,6	2328	12,7
osoby bez kwalifikacji zawodowych	11097	33,3	13156	34,8	2059	18,6
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	527	1,6	475	1,3	52	9,9
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	5316	16,0	5356	14,2	40	0,8
osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	6027	18,1	6230	16,5	203	3,4
osoby posiadające co najmniej 1 dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia	57	0,2	60	0,2	3	5,3

Wyszczególnienie	2019	%	2020	%	wzrost/ spadek w l.	wzrost/ spadek w %
osoby z niepełnosprawnościami	2253	6,8	1976	5,2	-277	-12,3

Źródło: Podlaski rynek pracy grudzień 2020, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

2.5. Aktywność społeczno-zawodowa młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET

Podlaska młodzież, podobnie jak w kraju i Unii Europejskiej, wymaga wsparcia na rynku pracy. Jak wynika z badania BAEL¹⁶ przeprowadzonego w III kwartale 2020 r., w woj. podlaskim spośród 105 tys. osób młodych w wieku 15-24 lata 73 tys. było biernych zawodowo, głównie ze względu na naukę. Spośród 32 tys. młodych osób aktywnych zawodowo, pracowało 29 tys. W porównaniu do III kwartału 2019 r. liczba biernych zawodowo w wieku 15-24 lata wzrosła o 3 tys., a liczebność aktywnych zawodowo w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 7 tys. osób. Młodzi charakteryzują się niższą niż starsze grupy ludności aktywnością zawodową, gdyż tylko 30,5% z nich jest aktywna zawodowo, a pracuje – 27,6% (III kw. 2020 r.). Dla porównania, wskaźnik zatrudnienia osób w kolejnej grupie wiekowej 25-54 lata przekroczył wartość 83,6%.

Na przestrzeni roku odnotowano pogorszenie sytuacji osób młodych, bowiem w odniesieniu do III kwartału 2019 r. współczynnik aktywności zawodowej tej grupy wiekowej zmniejszył się o 5,3 p. proc., a wskaźnik zatrudnienia o 2,7 p. proc.; dla porównania: dla ogółu ludności województwa w wieku 15 lat i więcej współczynnik aktywności zawodowej zmniejszył się o 1,6 p. proc., a wskaźnik zatrudnienia o 1,4 p. proc. Należy też zauważyć, że zarówno współczynnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia osób młodych w wieku 15-24 lata wypadają nieco mniej korzystnie na tle kraju (30,5% wobec 31,8% i 27,6% wobec 27,8%).

Liczba osób bezrobotnych w wieku 15-24 lata w IV kwartale 2019 r.¹⁷ wyniosła 5 tys. i w relacji r/r nie zmieniła się. W IV kwartale 2019 r. stopa bezrobocia osób młodych osiągnęła poziom 14,3% (Polska: 7,9%) i w skali roku zwiększyła się o 0,8 p. proc. (stopa bezrobocia dla ogółu ludności województwa wyniosła 3,0% i w skali roku zmniejszyła się o 0,5 p. proc.)¹⁸.

Szczególna uwaga polityk rynku pracy zwrócona jest na ludzi młodych biernych zawodowo i edukacyjnie, którzy nie pracują, nie uczą się, ani nie się szkolą, tzw. NEET. Są to osoby niezainteresowane aktywnością zawodową, społeczną i edukacyjną, co wynika z wielu czynników. W 2019 r. w krajach EU28 wskaźnik NEET dla osób w wieku 15-24 lata oszacowano na poziomie 10,1%. Wartość odsetka młodzieży NEET dla Polski wyniosła 8,1% i była niższa o 2,0 p. proc. niż wskaźnik europejski. Dla woj. podlaskiego wskaźnik ten był jeszcze korzystniejszy i wyniósł 7,4%. W porównaniu do roku poprzedniego,

¹⁶ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2020 r. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 31.12.2020 r., s. 2 i nast.

¹⁷ brak danych za 2020 rok; z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, w przypadku liczb niższego rzędu (od 2020r. dotyczy danych poniżej 10 tys.) wartość analizowanego wskaźnika dla grupy wiekowej 15-24 lata nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

¹⁸ Aktywność ekonomiczna ludności Polski IV kwartał 2019 r. Informacje statystyczne, GUS, Warszawa 2020, s. 10.;

w 2019 r. odnotowano spadek wartości wskaźnika NEET podlaskiej młodzieży o 0,2 p. proc. (w skali kraju ten spadek wyniósł -0,6 p. proc., a w krajach EU28 -0,4 p. proc.)¹⁹.

2.6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej będące w dyspozycji powiatowych urzędów pracy

W okresie styczeń-grudzień 2020 r. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy **21,0 tys. wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej** i było to o 4,0 tys. (o 16,1%) mniej niż w poprzednim roku. Liczba ofert zatrudnienia subsydiowanego spadła o 1,1 tys., do poziomu 5,6 tys. (o 16,0%). Zmniejszyła się również liczba ofert pracy niesubsydiowanej (o 3,0 tys., tj. o 16,1%) i wyniosła 15,4 tys. Spośród ogółu propozycji pracy było 17,8 tys. miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta zmniejszyła się o 3,6 tys. (o 16,8%). Miejsc aktywizacji zawodowej było natomiast 3,3 tys. (o 0,5 tys., tj. o 12,2% mniej) i w większości dotyczyły ofert stażu (3,0 tys.) oraz ofert pracy społecznie użytecznej (0,3 tys.).

Najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy z branży przetwórstwa przemysłowego, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej, branży handlowej i naprawy pojazdów samochodowych oraz budownictwa (łącznie ok. 13,7 tys. miejsc pracy; 65,3% ogółu ofert zgłaszanych do PUP). Najczęściej poszukiwano pracowników w zawodach robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych w przemyśle, budownictwie, operatorów maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewnych oraz do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, monterów sprzętu elektrycznego, pracowników obsługi biurowej, sprzedawców sklepowych, gospodarzy budynków, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne oraz kucharzy.

2.7. Aktywne polityki rynku pracy

W 2020 r. odnotowano **zmniejszony ruch bezrobotnych**. Do urzędów pracy zgłosiło się 42,6 tys. bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszyła się o 5,2 tys. (o 10,9%). Po raz pierwszy zgłosiło się 8,7 tys. osób (20,5% ogółu nowo rejestrujących się) i było to mniej niż przed rokiem o 64 osoby. W analizowanym okresie z ewidencji PUP wyrejestrowano 38,0 tys. osób bezrobotnych, czyli również mniej niż w poprzednim roku o 13,3 tys. osób (o 25,8%). Główne przyczyny odpływów z rejestrów urzędów pracy to: podjęcia pracy (61,3% odpływów) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (8,8% odpływów).

W ciągu 2020 r. **pracę podjęło 23,3 tys. osób bezrobotnych**, z tego 15,7% pracę subsydiowaną, a 84,3% niesubsydiowaną. Liczba podjęć pracy zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 3,4 tys. osób, tj. o 12,7%. Spadek dotyczył liczby podjęć pracy niesubsydiowanej (o 2,7 tys. osób, tj. o 12,1%), mniej osób podjęło również pracę subsydiowaną (o 0,7 tys. osób, tj. o 15,7%). W ramach pracy subsydiowanej pracę podjęło 3,7 tys. osób bezrobotnych, w tym do prac interwencyjnych skierowano 1,2 tys. osób, do robót publicznych – 0,6 tys., 0,9 tys. otrzymało środki na działalność gospodarczą, 0,4 tys. podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia, a 0,3 tys. - pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie. Pozostałe aktywne formy (szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne) objęły w 2020 r. łącznie 3,6 tys. osób bezrobotnych, czyli 9,5% ogółu bezrobotnych wyłączonych z ewidencji PUP i było to o 0,6 tys. (o 13,8%) mniej niż w roku poprzednim.

¹⁹ Kwartałna informacja o sytuacji osób młodych na podlaskim rynku pracy w kontekście realizacji Planu Gwarancji dla Młodzieży, III kwartał 2020 r., Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2020, s.3

Łącznie w 2020 r. **podstawowymi formami aktywizacji zawodowej bezrobotnych objęto 7,3 tys. osób**, tj. o 1,3 tys. mniej (o 15,0%) niż w 2019 r. Osoby te stanowiły 19,1% ogółu wyrejestrowanych w tym okresie bezrobotnych (w roku poprzednim: 16,7%).

W 2020 roku na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu z Funduszu Pracy²⁰ wydatkowano 457.173,6 tys. zł. (w 2019 r. 73.957,2 tys. zł.), w tym w ramach wsparcia pracodawców i przedsiębiorców z tzw. Tarczy antykryzysowej²¹ wydatkowano 386.373,61 tys. zł.

2.8. Przedsiębiorczość

W 2020 roku w województwie podlaskim liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wyniosła 8,5 tys. i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się o 1,3 tys., tj. o 13,6%. Według danych REGON w końcu grudnia 2020 r. zarejestrowanych było 109,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne), tj. o 3,9 tys. więcej niż w końcu 2019 r. (o 3,7%). Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 21,6 %, budownictwo – 15,4%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,0%, a także przetwórstwo przemysłowe – 7,7% i pozostała działalność usługowa – 7,8%. Rozmieszczenie terytorialne podmiotów gospodarczych działających na terenie woj. podlaskiego jest nierównomierne: 46,8% wszystkich podmiotów prowadziło działalność w 3 największych miastach województwa: Białymstoku, Łomży i Suwałkach, kolejnych 13,9% w powiecie białostockim²².

W woj. podlaskim na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało 1468,0 podmiotów gospodarczych, a więc znacznie poniżej średniej krajowej wynoszącej 1958,6 (2019 r.)²³.

2.9. Edukacja²⁴

W roku szkolnym 2019/2020 w szkołach ponadpodstawowych (wcześniej ponadgimnazjalnych) woj. podlaskiego kształciło się 45,6 tys. uczniów, najwięcej w liceach ogólnokształcących – 20,8 tys., następnie w technikach - 19,9 tys. oraz 4,2 tys. w szkołach branżowych I stopnia. Liczba uczniów kształcących się na poziomie ponadpodstawowym zwiększyła się o 10,0 tys. osób (o 28,0%), co było związane z wdrożeniem nowego systemu edukacji i przejścia do klas pierwszych szkół ponadpodstawowych absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych jednocześnie. W porównaniu do poprzedniego roku nastąpił wzrost liczby uczniów w szkołach branżowych I stopnia o 29,8%, w liceach ogólnokształcących o 30,1%, technikach o 26,9% oraz w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy o 8,1%. Zmniejszeniu uległa natomiast liczba uczniów kształcących się w ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe (o 6,9%).

²⁰ Sprawozdanie MRPIPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy, Dział 3 „Wydatki Funduszu Pracy” za 2020 rok, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

²¹ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1842, z późn. zm.)

²² Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON grudzień 2020, GUS, www.stat.gov.pl

²³ BDL, GUS

²⁴ Edukacja i wychowanie w województwie podlaskim w roku szkolnym 2019/2020. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok, 30.12.2020 r., s. 3 i nast.

W roku szkolnym 2019/2020 szkolnictwo policealne objęło 6,4 tys. słuchaczy (o 10,4% mniej niż w poprzednim okresie).

W roku akademickim 2019/2020 zmniejszyła się liczba studentów szkół wyższych. Na terenie woj. podlaskiego działało 14 wyższych uczelni (5 uczelni publicznych i 9 niepublicznych), na których kształciło się 28,9 tys. studentów (o 2,9% mniej niż w roku poprzednim). Spośród podlaskich studentów najwięcej, bo 29,1% kształciło się na Uniwersytecie w Białymstoku (8,4 tys. osób) i na Politechnice Białostockiej – 25,3% ogółu studentów (7,3 tys. osób). Spośród uczelni niepublicznych największą liczbę słuchaczy zarejestrowano w Wyższej Szkole Agrobiznesu w Łomży, gdzie wiedzę zdobywało 0,8 tys. osób, co stanowiło 2,9 % ogółu studiujących na podlaskich uczelniach. W roku akademickim 2019/2020 podlaskie uczelnie wyższe ukończyło 8,4 tys. absolwentów, tj. o 5,7% mniej niż w poprzednim roku.

Edukacja dorosłych uznawana jest obecnie za jeden z kluczowych czynników wpływających na wzrost gospodarczy oraz rozwój społeczny. Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w 2019 r. w woj. podlaskim 4,3% osób w wieku 25-64 lata deklarowało uczestnictwo w edukacji, obejmującej uczenie się formalne (szkoła i studia wyższe), jak również kształcenie pozaformalne (np. kursy). Wskaźnik ten pogorszył się w stosunku do roku poprzedniego o 0,9 p. proc. i pozostał na poziomie poniżej przeciętnego wskaźnika w Polsce (4,8%)²⁵.

2.10. Zapotrzebowanie na zawody

W wielu branżach gospodarki woj. podlaskiego pogłębia się deficyt pracowników. Na przestrzeni lat 2016–2021 obserwowany jest wzrost liczby zawodów deficytowych: w 2016 r. zanotowano 10 grup zawodowych, a w 2021 r. 23 grupy zawodowe, co wskazuje na to, że skala problemu deficytowości kluczowych z punktu widzenia rozwoju województwa zawodów jest znaczna. Jak wynika z badania Barometr zawodów²⁶, w 2021 r. trudności z pozyskaniem pracowników wystąpią w sektorze budownictwa, zwłaszcza w zawodach: brukarze, cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, inżynierowie budownictwa, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, robotnicy budowlani, pracownicy ds. budownictwa drogowego, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych. W branży przemysłowej poszukiwani będą spawacze, ślusarze oraz elektrycy, mechanicy i elektromonterzy, w branży gastronomicznej - cukiernicy i piekarze. Deficyt pracowników będzie również dotyczył branży transportowej i gospodarki magazynowej oraz napraw pojazdów samochodowych, gdzie zabraknie: kierowców autobusów, kierowców samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, mechaników pojazdów samochodowych oraz magazynierów. Deficyt pracowników wystąpi ponadto w ochronie zdrowia i usługach opiekuńczych (obejmie lekarzy, pielęgniarki i położne, ratowników medycznych, opiekunki dziecięce i opiekunów osoby starszej lub niepełnosprawnej), w edukacji (zabraknie nauczycieli praktycznej nauki zawodu, nauczycieli przedmiotów zawodowych, nauczycieli szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych), w gastronomii (poszukiwani będą odpowiednio wykwalifikowani szefowie kuchni i doświadczeni kucharze ze specjalistycznymi umiejętnościami) oraz w obronie narodowej (notowany będzie deficyt pracowników służb mundurowych).

²⁵ BDL, GUS

²⁶ Barometr Zawodów 2021. Raport podsumowujący badanie w województwie podlaskim, opracowanie WUP w Białymstoku, wydawca WUP w Krakowie, Kraków 2020, s. 17 i nast. oraz baza danych pobrana z serwisu barometrzawodow.pl

Wyniki ww. badania wskazują, iż do czynników, które negatywnie wpływają na wielkość i jakość dostępnych zasobów pracy, można zaliczyć: starzenie się zasobów pracy i brak prostej zastępowalności pokoleniowej w zawodach deficytowych, odpływ pracowników do innych regionów i za granicę ze względu na niekorzystne warunki pracy i płacy, niską mobilność zawodową długotrwale bezrobotnych, brak wymaganego doświadczenia zawodowego oraz umiejętności i uprawnień (np. w przypadku kierowców TIR), a także brak chętnych do pracy w zawodach, w których proces kształcenia oraz uzyskania wymaganego prawem doświadczenia jest czasochłonny, a oferty pracy nieatrakcyjne. Obserwuje się ponadto wpływ wsparcia socjalnego na wycofanie się wolnych zasobów pracy z rynku pracy (bierność zawodowa), w szczególności kobiet i osób zatrudnionych na niskopłatnych stanowiskach. Przyczyną deficytów jest także zjawisko szarej strefy pozwalającej zmniejszyć koszty pracy. Niewątpliwie zewnętrznym czynnikiem, który pogłębi problem deficytowości niektórych zawodów na rynku pracy, jest globalna pandemia COVID-19. Wskutek ograniczeń w funkcjonowaniu jednych sektorów gospodarki i rozwoju innych - niezbędnych do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w dobie pandemii, zmienia się struktura popytu na zawody. Lokalnie wystąpią na przykład deficyty w zawodach z branży ICT, a w całym województwie – z sektora medycznego.

Podobnie jak rok wcześniej, w skali województwa w 2021 roku na liście zawodów nadwyżkowych znajdzie się jedna grupa zawodowa – ekonomiści, co związane jest z nadwyżką edukacyjną absolwentów tego kierunku na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym notowaną w większości powiatów. W części powiatów w nadwyżce związanej z tym zjawiskiem będą również specjaliści administracji publicznej, pracownicy administracyjni i biurowi, specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi, filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy, specjaliści technologii żywności i żywienia, rolnicy i hodowcy, operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych, technicy mechanicy, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp, technicy informatycy oraz fryzjerzy. Nadwyżka zasobów pracy w zawodzie technika mechanika wynika dodatkowo z braku umiejętności praktycznych niezbędnych do podjęcia pracy w tym zawodzie.

W powiatach o typowo agrarnym charakterze nadmiar zasobów pracy w grupie rolników i hodowców może być związany z oczekiwaniem na przejęcie gospodarstwa rolnego po rodzicach. Dużym zagrożeniem jest również długotrwała bezczynność zawodowa i dezaktualizacja kompetencji całych grup zasobów pracy (np. w przypadku krawców i pracowników produkcji odzieży, obuwników czy operatorów maszyn włókienniczych). Nieatrakcyjne warunki pracy zniechęcają do podjęcia zatrudnienia np. w grupach zawodowych masarze i przetwórcy ryb oraz piekarze. Z kolei nadmiar nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących będzie skutkiem zwolnień wynikających z reformy szkolnictwa i likwidacji gimnazjów.

Wśród zawodów nadwyżkowych występują również takie, w których praca podejmowana jest chętnie w szarej strefie (robotnicy obróbki drewna i stolarze oraz technicy mechanicy). Niewątpliwie pandemia COVID-19 stanowi przyczynę nadwyżki w zawodach charakterystycznych dla branż dotkniętych obostrzeniami i redukcją zatrudnienia (m.in. pracownicy biur podróży i organizacji obsługi turystycznej, czy też recepcjoniści i rejestratorzy).

Należy podkreślić, że w 2021 roku na podlaskim rynku pracy dominować będą zawody zrównoważone, a liczba zawodów deficytowych w skali województwa utrzyma się na stabilnym poziomie. Zauważalne jest natomiast zróżnicowanie lokalne w strukturze zawodów

deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych, gdzie liczba tych pierwszych wahać się będzie w poszczególnych powiatach od kilku (w powiecie augustowskim) do kilkudziesięciu (w przeważającej liczbie powiatów). W odniesieniu do zawodów nadwyżkowych liczba ta oscylować będzie między 0 (powiaty bielski i hajnowski) a kilkunastoma (powiat wysokomazowiecki).

2.11. Zatrudnianie cudzoziemców²⁷

W związku z brakiem pracowników, głównie robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych, podlascy pracodawcy coraz częściej powierzają pracę cudzoziemcom. Przygraniczne usytuowanie regionu sprawia, że jest on atrakcyjnym rynkiem pracy dla osób zza wschodniej granicy. W 2020 roku w woj. podlaskim w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano 36,4 tys. oświadczeń pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, głównie obywatelom Ukrainy (70,8% oświadczeń) i Białorusi (24,1%). Liczba zarejestrowanych oświadczeń wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 3,7 tys. (o 11,3%). Najwięcej oświadczeń zarejestrowano w PUP w Białymstoku, Zambrowie i Suwałkach. W 2020 r. dominowały oświadczenia pracodawców działających w przemyśle (61,1% oświadczeń) i budownictwie (17,7%). Ponadto w 2020 r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego wpłynęło 3,0 tys. wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemców, w tym 2,4 tys. do PUP w Sokółce. Niemal wszystkie zezwolenia dotyczyły pracy sezonowej w sektorze rolnym (98,5%), tylko pojedyncze związane były z zakwaterowaniem i gastronomią.

Ponadto, w 2020 r. Podlaski Urząd Wojewódzki wydał cudzoziemcom 12,6 tys. zezwoleń na wykonywanie pracy na terytorium RP (o 2,7 tys.; o 27,3% więcej niż w roku poprzednim), w tym najwięcej: obywatelom Ukrainy – 5,3 tys., Białorusi – 4,0 tys., Filipin – 1,0 tys., Nepalu i Indonezji po 0,4 tys., Kazachstanu – 0,3 tys., zezwoleń. Cudzoziemcy w zdecydowanej większości ubiegali się o zezwolenie na pracę na stanowiskach robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych w przemyśle, budownictwie i transporcie.

2.12. Podsumowanie

W 2020 roku nastąpiło pogorszenie sytuacji na rynku pracy w woj. podlaskim. Pandemia COVID-19 wywarła negatywny wpływ na większość branż podlaskiej i krajowej gospodarki. Wzrósł poziom bezrobocia. Na przestrzeni 2020 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 4,6 tys. osób, tj. o 13,7%. W ślad za tym wzrosła wartość stopy bezrobocia rejestrowanego o 0,9 punktu, do 7,8%, podobnie jak w skali w kraju, gdzie wartość stopy bezrobocia zwiększyła się o 1,0 punktu proc. do 6,2%. Wzrost poziomu bezrobocia odnotowano prawie we wszystkich priorytetowych kategoriach bezrobotnych, procentowo zaś największy w grupie cudzoziemców (+24,6%), osób bez kwalifikacji zawodowych (+18,6%), osób do 30 roku życia (+13,3%), w tym do 25 roku życia (+16,6%), osób bez doświadczenia zawodowego (+12,8%), osób długotrwale bezrobotnych (+12,7%) oraz osób powyżej 50 roku życia (+8,0%).

Wraz z pogorszeniem sytuacji na rynku pracy zmniejszyła się aktywność zawodowa mieszkańców województwa. Zgodnie z wynikami BAEL za III kw. 2020 r., spadła liczba aktywnych zawodowo, w tym pracujących i bezrobotnych, a w ślad za tym pogorszyły się wartości współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia ludności powyżej 15 roku życia – odpowiednio: o 1,6 (do 55,8%) i 1,4 p. proc. (do 54,1%). Zmniejszyła się

²⁷ Centralny System Analityczno-Raportowy CESAR, data dostępu: 28.01.2021 r.

również stopa bezrobocia – o 0,5 p. proc. (do 3,0%). Zwiększyła się natomiast wyraźnie liczba biernych zawodowo w województwie – o 14 tys. osób, tj. o 3,7%, podczas gdy w skali kraju wzrost tej grupy był znacznie mniejszy (o 0,5%). Wprawdzie przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw za okresie I-XII 2020r. ukształtowało się na poziomie nieznacznie (o 0,2%) wyższym od notowanego w roku poprzedzającym, jednak część branż odczuła wyraźnie skutki kryzysu, m.in. firmy prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną (spadek zatrudnienia o 13,1%), w zakresie górnictwa i wydobywania (spadek o 8,4%), w zakresie administrowania i działalności wspierającej (o 3,1%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 1,3%), zakwaterowania i gastronomii (o 1,1%).

Ograniczenia, jakie rząd wprowadził w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego w 2020 roku, w wielu sferach działalności gospodarczej, m.in. w handlu, przetwórstwie przemysłowym, bankowości, wywołały zwiększenie skali zwolnień pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W 2020 roku podlaskie firmy zgłosiły do PUP zamiar objęcia zwolnieniami grupowymi ponad 0,7 tys. osób, a zwolniono 0,4 tys. (dla porównania: w 2019 roku zapowiedzi zwolnień objęły 95 osób, a faktyczne zwolnienia – 137 osób).

W 2020 roku nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON – o 3,7% (do 109,5 tys.), aczkolwiek spadła liczba podmiotów nowo rejestrowanych i to aż o 13,6%.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2020 r. zmniejszeniu uległa liczba ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy. W ciągu 2020 roku pracodawcy zgłosili do PUP 21,0 tys. ofert pracy, tj. o 4,0 tys. mniej niż rok wcześniej i w dużej mierze były to propozycje zatrudnienia dla pracowników średniego i niższego szczebla.

Wraz ze zmniejszonym napływem bezrobotnych do ewidencji urzędów pracy zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych objętych podstawowymi formami aktywizacji zawodowej; w 2020 roku była to liczba 7,3 tys. bezrobotnych, tj. o 1,3 tys. mniej niż w 2019 roku (o 15,0%). W związku z wdrożeniem wsparcia pracodawców i przedsiębiorców z tzw. Tarczy antykryzysowej, kwota wydatkowana z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wzrosła do 457.173,6 tys. zł (w 2019 r. było to 73957,2 tys. zł.).

3. Sytuacja na rynku pracy związana z pandemią COVID-19.

Od marca 2020 r., kiedy wprowadzono w Polsce ograniczenia związane z ogłoszonym stanem zagrożenia epidemicznego, następnie stanem epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 (zwanej COVID-19), nastąpiło pogorszenie sytuacji gospodarczej i sytuacji na rynku pracy.

Według danych GUS, w Polsce w III kwartale 2020 r. zlikwidowano 62,4 tys. miejsc pracy, czyli o 33% mniej niż w II kwartale 2020 r. Skala likwidacji miejsc pracy w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 odnosiła się do ok. ¼ zlikwidowanych miejsc pracy. Mniejszy niż średnio w Polsce udział miejsc pracy zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną był w jednostkach, w których pracowało od 10 do 49 osób. W pozostałych klasach wielkości jednostek udział ten był nieco wyższy niż średnio w Polsce.²⁸

Wyniki grudniowej edycji dodatkowego badania GUS wpływu pandemii COVID-19 na koniunkturę wskazują na pogorszenie sytuacji przedsiębiorstw w zależności od rodzaju obostrzeń w prowadzeniu działalności gospodarczej wprowadzanych w poszczególnych sektorach gospodarki. Na podkreślenie zasługuje kilka procesów zdiagnozowanych dodatkowym badaniem:

- **Spadł udział ankietowanych podmiotów wskazujących na poważne lub zagrażające stabilności firmy negatywne skutki pandemii.** Sytuacja ta była najbardziej widoczna w przypadku jednostek handlu detalicznego (spadek o 10,2 pkt. proc.), w tym szczególnie podmiotów największych, zatrudniających ponad 250 osób (spadek o 19,2 pkt. proc.). Podobna sytuacja miała miejsce w największych jednostkach budowlanych (spadek o 13,5 pkt. proc.).
- **Zauważalna jest nieznaczna poprawa optymizmu przedsiębiorstw w kontekście możliwości przetrwania w przypadku utrzymywania przez dłuższy czas aktualnych ograniczeń.** Generalnie zmniejsza się odsetek ankietowanych wskazujących na możliwość przetrwania do 3 miesięcy. Najbardziej jest to widoczne w przypadku jednostek budowlanych prowadzących roboty budowlane związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (spadek o 11,2 pkt. proc.) oraz zatrudniających powyżej 250 osób (spadek o 10,2 pkt. proc.), a także firm handlu detalicznego zatrudniających od 10 do 49 osób (spadek o 6,5 pkt. proc.). Widoczne jest jednak zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi branżami handlowymi. W większości przypadków rośnie odsetek ankietowanych wskazujących na możliwość przetrwania dłużej niż 6 miesięcy. Największy wzrost wystąpił w przypadku jednostek budowlanych zatrudniających od 50 do 249 osób (o 10,4 pkt. proc.). Spadek optymizmu wystąpił wśród jednostek handlu detalicznego, w tym szczególnie w przypadku branży tekstylia, odzież, obuwie. Najtrudniejsza sytuacja utrzymuje się w najmniejszych firmach budowlanych oraz w sekcji zakwaterowanie i gastronomia, gdzie dominują deklaracje najkrótszego okresu przetrwania do 3 miesięcy.
- **Nieznacznej poprawie uległy oceny szacunkowej zmiany poziomu zatrudnienia.** Na największy spadek poziomu zatrudnienia w grudniu wskazują jednostki z sekcji zakwaterowanie i gastronomia, ale jednocześnie w tej sekcji wystąpiła najwyraźniejsza poprawa w stosunku do listopada (o 6,8 pkt. proc.). Nieznaczna poprawa w stosunku do listopada wystąpiła również w przypadku jednostek handlu detalicznego zatrudniających

²⁸ Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w III kwartale 2020 r., GUS, str. 2.

do 9 pracowników oraz branży tekstylia, odzież, obuwanie (w obu przypadkach o 3,5 pkt. proc.), choć nadal te jednostki prognozują nieznaczne redukcje zatrudnienia²⁹.

Od marca 2020 r., w związku z wprowadzonymi ograniczeniami w działalności gospodarczej, istotnym wyzwaniem na rynku pracy stało się wspieranie i ochrona miejsc pracy oraz podejmowanie działań niwelujących negatywne skutki ograniczania aktywności gospodarczej.

W 2020 r. urzędy pracy zostały włączone we wdrażanie nowych instrumentów z ustawy z 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁰ (zwaną dalej ustawą o COVID-19).

Na realizację programów aktywizacji zawodowej oraz nowych instrumentów z ustawy o COVID-19 powiatowe urzędy pracy z rezerwy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego ds. pracy pozyskały w 2020 r. dodatkową kwotę środków Funduszu Pracy w wysokości 445.986,3 tys. zł, w tym m.in. na realizację:

- programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami (w związku z COVID-19) – 410,0 tys. zł,
- programów obejmujących działania określone w ustawie o COVID-19 – 438.935,9 tys. zł (w tym w ramach RPO WP: 72.500,0 tys. zł – „Podlaski Pakiet Gospodarczy”, POWER: 45.000,0 tys. zł).

Dodatkowo, na realizację zadania określonego w art. 15zże⁴ ustawy o COVID-19 pozyskano z FP kwotę 20.100,0 tys. zł.

Wsparcie realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy na podstawie ustawy o COVID-19 stanowiły następujące instrumenty:

1. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 15zzb ww. ustawy;
2. Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 15zzc ww. ustawy;
3. Jednorazowa pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 15zzd ww. ustawy;
4. Niskooprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy dla organizacji pozarządowych (art. 15zda ww. ustawy)
5. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 15zże ww. ustawy;
6. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla kościelnej osoby prawnej działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, oraz jej jednostce organizacyjnej (art. 15zże² ww. ustawy).
7. Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art.15zże⁴ ww. ustawy;

²⁹ Wpływ pandemii COVID-19 na koniunkturę gospodarczą – oceny i oczekiwania (dane szczegółowe) – Aneks do publikacji (grudzień 2020), GUS, s. 3.

³⁰ Ustawa z dnia 2 marca o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (DZ.U. z 2020 poz. 1842 z późn. zm.).

W 2020 r. powiatowe urzędy pracy wypłaciły dofinansowanie ponad 61 tys. podmiotów w ramach ww. instrumentów na kwotę 386.373,6 tys. zł. Podsumowanie wsparcia realizowanego przez powiatowe urzędy pracy z województwa podlaskiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela. Wsparcie udzielone przez powiatowe urzędy pracy z województwa podlaskiego w 2020 r. na podstawie ustawy o COVID-19.

Rodzaj udzielonego wsparcia z ustawy o COVID-19 na podstawie	Liczba podmiotów, którym wypłacono dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania
art. 15zzb ustawy	3 563	93 360 560,0 zł
art. 15zzc ustawy	9 330	49 652 390,0 zł
art. 15zzd ustawy	47 556	237 279 950,0 zł
art. 15zzda ustawy	388	1 355 140,0 zł
art. 15zze ustawy	66	1 622 600,0 zł
art. 15zze ² ustawy	49	1 173 070,0 zł
art. 15zze ⁴ ustawy	386	1 929 900,0 zł
Suma	61 338	386 373 610,0 zł

Źródło: opracowano na podstawie danych ze „Sprawozdania z wydatkowania środków FP na finansowanie instrumentów oraz kosztów obsługi określonych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych ...” powiatowych urzędów pracy na dzień 31.12.2020 r.; dane dot. instrumentu z art. 15zze⁴ opracowano na podstawie sprawozdań z powiatowych urzędów pracy z wykorzystania rozwiązań zawartych w ww. ustawie o COVID w okresie 1.04.2020 r. – 31.12.2020 r.

Wprowadzone nowe instrumenty były realizowane m.in. w ramach programów operacyjnych:

- PO WER w tym: Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe (Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z EFS), w ramach których realizowano instrumenty dofinansowania na podstawie art. 15zzb, 15zzc i 15zze ww. ustawy o COVID-19 oraz Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy (Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z EFS), w ramach którego z końcem września 2020 r. ogłoszono konkurs zamknięty, którego celem jest rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia, które zostały dotknięte negatywnymi skutkami pandemii COVID-19 oraz
- RPOWP 2014-2020 w Działaniu 2.1 Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach projektów pozakonkursowych skierowanych do powiatowych urzędów pracy województwa podlaskiego, w 2020 r. dodatkowo były wdrażane instrumenty dofinansowania wynagrodzeń i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej wynikające z ww. ustawy COVID-19.

W 2020 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku realizował również zadania służące ochronie miejsc pracy na podstawie ustawy o COVID-19 i finansowane z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w tym:

1. Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15g ww. ustawy).

2. Dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg ww. ustawy).

W 2020 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku na wsparcie przedsiębiorców wypłacił ponad 151.243,5 tys. zł na podstawie 1322 zaakceptowanych wniosków podmiotów.

Tabela. Wsparcie udzielne ze środków FGŚP w 2020 r. na podstawie ustawy o COVID-19.

Rodzaj udzielonego wsparcia z ustawy o COVID-19 na podstawie	Liczba zaakceptowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania
art. 15g ww. ustawy	708	97 487 900,46 zł
art. 15gg ww. ustawy	614	53 755 567,94 zł
Suma	1322	151 243 468,40 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

4. Cele i kierunki działań regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim w 2021 r.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 r. wyznaczono cele i kierunki działań, które uwzględniają cele i kierunki działań krajowej polityki zatrudnienia znajdujące największe odzwierciedlenie w zakresie wyzwań i problemów regionalnego rynku pracy oraz wpisują się w cele i wyzwania określone w dokumentach strategicznych województwa podlaskiego z uwagi na operacyjny charakter dokumentu.

Analiza sytuacji na podlaskim rynku pracy wskazuje, że uzasadniona jest kontynuacja w 2021 r. realizacji celu głównego RPD/2020 tj. **wzrostu zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata**.

Tabela 3 Wskaźnik zatrudnienia ludności woj. podlaskiego w wieku 20-64 lata w latach 2018-2020.

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata (w %)	2018 (III kw.)	2018 (IV kw.)	2019 (III kw.)	2019 (IV kw.)	2020 (III kw.)
ogółem, w tym:	74,2	71,9	75,5	73,5	73,6
– Kobiet	66,3	63,4	67,6	65,3	66,0
– Mężczyzn	81,9	80,4	83,1	81,5	80,9

Źródło: opracowano na podstawie danych GUS za III i IV kw.

W odpowiedzi na wyzwania i obszary problemowe regionalnej polityki rynku pracy wynikające z dokumentów strategicznych oraz wynikające z bieżącej sytuacji na rynku pracy, realizacja celu ogólnego będzie odbywała się poprzez następujące cele szczegółowe i kierunki działań, które w znacznej części są kontynuacją z roku ubiegłego z uwagi na ich aktualność i długoterminowy charakter:

W celu szczegółowym 1. Złagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla regionalnego rynku pracy realizowane działania są ukierunkowane na:

- 1) Udzielenie wsparcia podmiotom na ochronę miejsc pracy i przedsiębiorcom na utrzymanie działalności gospodarczej.

Cel: Ochrona miejsc pracy i ograniczenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 w województwie podlaskim.

W celu szczegółowym 2. Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości kierunki niezbędnych działań to:

- 1) Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
Celem działania jest wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w szczególności na poziomie lokalnym.
- 2) Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i dostarczenie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej osobom zainteresowanym założeniem własnej firmy.
Celem działania jest pobudzanie i rozwijanie potencjału osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej.

W celu szczegółowym 3: Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy przyjęto kontynuację następujących kierunków działań:

- 1) Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy.

Celem działania jest aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, szczególnie osób w wieku 50 plus, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, osób z niskimi kwalifikacjami, osób opiekujących się osobami zależnymi.

- 2) Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym z grupy NEET.

Celem działania jest poprawa sytuacji na rynku pracy osób młodych do 30 roku życia.

- 3) Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem działania jest poprawa szans na zatrudnienie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tworzenie warunków do rozwijania podmiotów ekonomii społecznej.

- 4) Promowanie podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych w szczególności spełniających warunki do przejścia na emeryturę

Celem działania jest utrzymanie na rynku pracy osób starszych.

W celu szczegółowym 4: Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości kontynuowane są następujące kierunki działań:

- 1) Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu, w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rozwijającej się gospodarki regionu.

Celem działania jest zwiększenie udziału w uczeniu się przez całe życie osób pracujących oraz nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji niezbędnych na zmieniającym się rynku pracy.

- 2) Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy.

Celem działania jest przygotowanie wykwalifikowanych kadr dla gospodarki regionu.

W Celu szczegółowym 5: Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy przyjęto kontynuację następujących kierunków działań:

- 1) Wsparcie pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców.

Celem działania jest pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich pracowników.

W Celu szczegółowym 6: Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy konieczna jest kontynuacja następującego kierunku działań:

- 1) Rozwijanie i doskonalenie systemu obsługi i informacji o rynku pracy.

Celem działania jest poprawa jakości i dostępu do informacji o rynku pracy oraz zwiększenie adekwatności działań urzędów pracy do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

4.1. Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w 2021 r. na podlaskim rynku pracy

W 2021 r. nadal aktualne pozostają następujące priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia na podlaskim rynku pracy, a w szczególności są to:

- osoby młode do 30 roku życia, w tym z grupy NEET,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,
- osoby z niepełnosprawnościami,

- osoby zamieszkujące tereny wiejskie,
- osoby z niskimi kwalifikacjami,
- bezrobotni rodzice powracający na rynek pracy, w tym osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, oraz bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną,
- pracodawcy i ich pracownicy, w tym pracownicy zagrożeni utratą pracy,
- osoby i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- uczniowie objęci kształceniem zawodowym i nauczyciele szkół/placówek kształcenia zawodowego.
- przedsiębiorcy z branż najbardziej dotkniętych skutkami ograniczeń związanych z pandemią COVID-19;

5. Działania na rzecz wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim w 2021 r.

5.1. Cel szczegółowy 1. Złagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla regionalnego rynku pracy.

Działanie 1. Udzielenie wsparcia podmiotom na ochronę miejsc pracy i przedsiębiorcom na utrzymanie działalności gospodarczej.

Zadanie 1.1. Wsparcie realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ze środków FGŚP.

Cel: Ochrona miejsc pracy i ograniczenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 w województwie podlaskim.

Planowane działania:

Realizacja zadań w ramach tzw. tarczy antykryzysowej w następującym zakresie:

1. Wypłata świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz środków na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy od przyznanych świadczeń, o których mowa w art. 15 g ww. ustawy;
2. Dofinansowanie wynagrodzenia ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne należnych od kwoty dofinansowania do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 15 ga ww. ustawy;
3. Wypłata świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestoje, przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz środków na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy od przyznanych świadczeń, o których mowa w art. 15 gg ww. ustawy;
4. Dofinansowanie ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do wynagrodzenia pracowników, o którym mowa w art. 15 gga ww. ustawy.
Beneficjenci: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, kościelne osoby prawne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej lub osoby fizyczne, którym przysługuje tytuł prawny do zabytku.

Planowane efekty: (zostaną określone na podstawie sprawozdań z realizacji zadania)

- Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie
- Wypłacona kwota świadczeń ze środków FGŚP
- Liczba pracowników objętych dofinansowaniem z FGŚP

Zadanie 1.2. Wsparcie realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Cel: Ochrona miejsc pracy i ograniczenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 w województwie podlaskim.

Planowane działania:

Realizowanie zadań w ramach tzw. tarczy antykryzysowej w następującym zakresie:

1. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 15zzb ww. ustawy;
2. Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 15zzc ww. ustawy;
3. Jednorazowa pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 15zzd ww. ustawy;
4. Niskooprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy dla organizacji pozarządowych (art. 15zzda ww. ustawy)
5. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 15zze ww. ustawy;
6. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla kościelnej osoby prawnej działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, oraz jej jednostce organizacyjnej (art. 15zze² ww. ustawy).
7. Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 15zze⁴ ww. ustawy;
Beneficjenci: Przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, kościelne osoby prawne i in. uprawnione na podstawie ww. ustawy.

Planowane efekty: (zostaną określone na podstawie sprawozdań z realizacji zadania):

- Liczba podmiotów, którym wypłacono dofinansowanie, na podstawie art. 15zzb ww. ustawy
- Liczba samozatrudnionych, którym wypłacono dofinansowanie, na podstawie art. 15zzc
- Liczba mikro przedsiębiorców, którym udzielono pożyczki, na podstawie art. 15zzd ww. ustawy ;
- Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia, na podstawie art. 15zzda ww. ustawy;
- Liczba podmiotów, którym wypłacono dofinansowanie, na podstawie art. 15zzd ww. ustawy;
- Liczba podmiotów, które otrzymały środki w ramach wsparcia udzielonego na podstawie art. 15zze² ww. ustawy
- Liczba przedsiębiorców, którym wypłacono dotację na podstawie art. 15zze⁴ ww. ustawy;

5.2. Cel szczegółowy 2. Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości

Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Zadanie 1.1. Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach Działania 2.3 RPOWP 2014 – 2020.

Cel: wzrost samozatrudnienia i przedsiębiorczości mieszkańców

Planowane działania (kontynuacja):

1. Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące (dot. typu projektu nr 1):
 - grupowe oraz indywidualne szkolenia w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej,
 - dotacja inwestycyjna,
 - wsparcie pomostowe (finansowe przez okres 12 miesięcy – przez pierwsze 6 miesięcy: na niezbędne wydatki związane z prowadzeniem bieżącej działalności gospodarczej, zgodnie z katalogiem wydatków, przez kolejne 6 miesięcy: pokrycie obowiązkowych składek ZUS),
 - forum wymiany doświadczeń.

Beneficjentem wsparcia są osoby od 30 roku życia, bezrobotne lub bierne zawodowo, w szczególności znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnością, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby o niskich kwalifikacjach.

2. Zwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące (dot. typu projektu nr 2) :
 - jednorazową pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wys. 20-krotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

Beneficjentem wsparcia są osoby w wieku 30 lat i więcej bezrobotne lub bierne zawodowo, w tym również znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy oraz osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, których miesięczne zarobki nie przekraczają 120% wysokości minimalnego wynagrodzenia, imigranci i reemigranci.

Przewidywane efekty (do końca 2023):

- Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymają bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie - 373;
- Liczba osób, które skorzystają z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie - 125

Zadanie 1.2. Wspieranie osób bezrobotnych zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy

Cel: zwiększenie możliwości do samozatrudnienia osób pozostających bez pracy

Planowane działania:

- przyznanie i wypłata jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundowanie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących podjęcia działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy;
- organizacja zajęć warsztatowych dla osób zgłaszających zamiar rozpoczęcia działalności gospodarczej w trakcie których przedstawione zostaną zagadnienia istotne

w podejmowaniu decyzji o samozatrudnieniu (m.in. wniosek, regulamin ubiegania się o środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej) przez PUP w Białymstoku.

Beneficjenci: osoby bezrobotne zainteresowane podjęciem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej;

Przewidywane efekty:

- Liczba osób, które otrzymają środki na podjęcie działalności gospodarczej – 233
- Liczba zorganizowanych zajęć warsztatowych - 2

Działanie 2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i dostarczanie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej osobom zainteresowanym założeniem własnej firmy.

Zadanie 2.1 Kształtowanie postaw przedsiębiorczych w działaniach realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku

Cel: promowanie postaw przedsiębiorczych i wspieranie podejmowania indywidualnej działalności gospodarczej

Planowane działania:

- Organizacja warsztatów i spotkań nt. zakładania działalności gospodarczej;
- organizowanie przedsięwzięć własnych oraz przy współudziale innych instytucji, takich jak Ogólnopolski Tydzień Kariery, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Europejskie Dni Pracodawców;

Beneficjenci – osoby bezrobotne, poszukujące pracy, studenci, absolwenci, osoby powyżej 18 roku życia

Przewidywane rezultaty:

- liczba warsztatów i spotkań nt. zakładania działalności gospodarczej - 7
- liczba zorganizowanych przedsięwzięć własnych - światowy tydzień przedsiębiorczości, ogólnopolski tydzień kariery, dzień otwarty, itp.) - 3

5.3. Cel szczegółowy 3. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy.

Działanie 1. Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy.

Zadanie 1.1 Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pracujących

Cel: pomoc osobom poszukującym pracy i pracującym w podejmowaniu decyzji zawodowych oraz kształtowaniu kompetencji interpersonalnych i przygotowanie do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu pracy w ramach Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Białymstoku.

Planowane działania:

- realizowanie porad zawodowych w formie indywidualnej (w tym na odległość) i grupowej (w tym też spotkania i webinaria online);
- przeprowadzanie testów predyspozycji zawodowych oraz badań psychologicznych;
- udostępnianie klientom zasobów informacji zawodowych;
- prowadzenie banku programów z zakresu poradnictwa zawodowego i prowadzonych szkoleń metodycznych;
- współpraca z instytucjami rynku pracy, szkołami i organizacjami w zakresie świadczenia poradnictwa zawodowego na rzecz osób w trudnej sytuacji na rynku pracy np. osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży;
- współpraca z akademickimi biurami karier i szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów w wejściu na rynek pracy;
- współpraca z Podlaską Siecią Doradztwa Zawodowego w szkołach zawodowych;
- wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników oraz udzielanie pracodawcom informacji zawodowej i porad zawodowych, w tym również na temat form wsparcia w ramach tarczy antykryzysowej;

Beneficjenci: osoby bezrobotne, poszukujące pracy, studenci, absolwenci, osoby powyżej 18 roku życia niezarejestrowane w urzędach pracy oraz pracodawcy i pracownicy.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób, które skorzystają z informacji zawodowej w formie indywidualnej - 2000
- Liczba osób, które wezmą udział w grupowych spotkaniach informacyjnych - 300
- Liczba osób, które skorzystają z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej - 230
- Liczba przeprowadzonych badań testowych w zakresie diagnozy preferencji i kompetencji zawodowych - 50
- Liczba pracodawców, którzy skorzystają z informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego - 30
- Liczba opracowanych i zaktualizowanych informacji zawodowych o charakterze lokalnym na temat zawodów, pracodawców, szkół, projektów, przedsiębiorczości itp. - 16
- Liczba instytucji, z którymi planowana jest współpraca w zakresie świadczenia poradnictwa zawodowego na rzecz osadzonych, bezdomnych, z niepełnosprawnościami i innych osób w trudnej sytuacji na rynku pracy - 4
- Liczba spotkań dla uczniów, studentów, absolwentów i doktorantów w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy - 7,
- Liczba opracowanych nowych programów warsztatów, spotkań, szkoleń (bank programów) - 3

Zadanie 1.2 Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań powiatowych urzędów pracy

Cel: podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy oraz stworzenie warunków dla tworzenia miejsc pracy w regionie

Planowane działania:

- realizacja programów aktywizacji zawodowej skierowanych do osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, służących zwiększeniu ich zdolności do zatrudnienia i poprawie sytuacji na rynku pracy;
- organizacja zajęć warsztatowych przez PUP w Białymstoku we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej w gminach Dobrzyniewo Duże i Wasilków, skierowane do osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia opieki społecznej, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi w celu wzbudzenia motywacji i przedstawienia alternatywnych rozwiązań służących efektywnej zmianie swojej sytuacji zawodowej.

Beneficjenci: osoby bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych, które uzyskają wsparcie w ramach aktywnych programów rynku pracy – 4311, w tym w ramach następujących usług i instrumentów:
 - staży - 1133
 - robót publicznych - 779
 - prac społecznie użytecznych - 409
 - prac interwencyjnych - 664
 - szkoleń - 366
 - refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 171
 - dofinansowania do wynagrodzenia osób 50PLUS - 12
 - bonu szkoleniowego - 81
 - bonu stażowego - 89
 - bonu zatrudnieniowego - 2
 - bonu na zasiedlenie – 165
 - dofinansowanie studiów podyplomowych - 104
 - refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną - 46
 - koszty badań lekarskich – 184
 - innych instrumentów rynku pracy – 106
- Liczba zorganizowanych zajęć warsztatowych - 2

Zadanie 1.3 Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPOWP 2014 – 2020.

Cel: zwiększenie aktywności i mobilności zatrudnieniowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz innych grup, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy

Planowane działania:

Wdrażanie zadania poprzez realizację dwóch typów projektów:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy obejmujące działania aktywizujące wymienione w ustawie z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z wyłączeniem robót publicznych oraz wsparcie przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników w zakresie dofinansowania części kosztów prowadzenia

działalności gospodarczej oraz wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorców i organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych składek na ubezpieczenie społeczne w celu ograniczenia negatywnych skutków COVID-19 i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (projekty pozakonkursowe skierowane do Powiatowych Urzędów Pracy);

Beneficjenci: osoby od 30 roku życia pozostające bez pracy zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy; przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi niezatrudniający pracowników, mikro, mali i średni przedsiębiorcy a także organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i ich pracownicy.

W 2021 r. prowadzona będzie realizacja projektów, dla których umowy o dofinansowanie zostały aneksowane na przełomie 2020/2021 w zakresie wydłużenia okresu ich realizacji do 31.12.2022 r.

2. Programy podnoszące aktywność zawodową i zdolność do zatrudnienia obejmujące m.in. następujące działania aktywizujące: - wsparcie psychologiczne – doradcze, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, warsztaty oraz szkolenia, w tym z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania, staże, praktyki zawodowe (projekty konkursowe).

Beneficjenci: będą to m.in. osoby bezrobotne od 30 roku życia, osoby biernie zawodowo od 30 roku życia należące co najmniej do jednej z grup: osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, o niskich kwalifikacjach oraz inne osoby od 30 roku życia, takie jak: odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, imigranci i reemigranci).

W 2021 r. prowadzona będzie kontynuacja realizacji projektów, dla których umowy o dofinansowanie zawarto w 2019 r.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zostaną objęte wsparciem w programie - 39,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w programie - 386,
- Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które zostaną objęte wsparciem w programie - 309,
- Liczba osób, które otrzymają bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie - 206,
- Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w programie - 1544,
- Liczba osób biernych zawodowo, które zostaną objęte wsparciem w programie – 77,
- Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które zostaną objęte wsparciem w programie – 340,
- Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie - 81.

Zadanie 1.4 Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca – życie w ramach Działania 2.2 RPOWP 2014 – 2020.

Cel: zwiększenie aktywności zawodowej i wzrost zatrudnienia wśród osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

Planowane działania:

- udostępnienie usług w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat poprzez tworzenie nowych miejsc opieki (zgodnie z ustawą z dnia 4.02.2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3).

Beneficjenci: osoby pełniące funkcje opiekuńcze nad dziećmi od lat 3

W ramach zadania kontynuowana będzie realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach procedury konkursowej przeprowadzonej w latach ubiegłych. Rozpocznie się realizacja projektów, dla których umowy o dofinansowanie zostaną podpisane w 2021 r.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3, które zostaną objęte wsparciem w programie – 320
- Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – 320.

Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym osoby z kategorii NEET.

Zadanie 2.1 Wsparcie osób młodych w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe w ramach Działania 1.1

Poddziałanie 1.1.1 PO WER

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy.

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują następujące typy projektów (projekty realizowane przez powiatowe urzędy pracy):

- 1) Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej;
- 2) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji;
- 3) Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców;
- 4) Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES);
- 5) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami;
- 6) Instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
- 7) Realizacja instrumentów dofinansowania na podstawie art. 15zzb, art. 15 zzc i art. 15 zze na podstawie ustawy o COVID-19.³¹

W 2021 r. będzie kontynuowana realizacja projektów przyjętych do realizacji w roku 2020. Beneficjenci: osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, osoby z niepełnosprawnościami, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, w tym w szczególności te które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. osoby z kategorii NEET).

Przewidywane efekty:

³¹ ustawy z 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.)

- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi), które zostaną objęte wsparciem w programie – 2100;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem – 640.

Zadanie 2.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 Poddziałanie 1.2.1 PO WER

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku 15-29 lat pozostających bez pracy.

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują następujące typy projektów:

- 1) Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej;
- 2) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji;
- 3) Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców;
- 4) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami.

W roku 2021 będzie kontynuowana realizacja projektów przyjętych do realizacji w latach ubiegłych.

- 5) Dodatkowo zostanie rozstrzygnięty konkurs ogłoszony w 2020 r. na realizację projektów obejmujących wsparcie osób młodych w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej (w ramach typu projektu Instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Beneficjanci: osoby młode w tym z niepełnosprawnościami w wieku 15-29 lat, pozostające bez pracy, w tym w szczególności osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. osoby z kategorii NEET) oraz z następujących grup docelowych: imigrantów (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, które zostaną objęte wsparciem w programie - 67
- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi), które zostaną objęte wsparciem w programie – 72
- Liczba osób pracujących znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, objętych wsparciem w programie - 274

Zadanie 2.3. Aktywizacja młodzieży w wieku 15-25 lat w ramach działań OHP.

Cel: wyrównanie szans młodzieży uczącej się i bezrobotnej w wieku 15 – 25 lat, w tym zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz tzw. młodzieży NEET w dostępie do pracy

Planowane działania:

- W ramach doradztwa zawodowego:
 1. prowadzenie dla młodzieży usług w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej z uwzględnieniem:
 - poradnictwa indywidualnego,

- poradnictwa grupowego, w szczególności prowadzenie zajęć grupowych z zakresu informacji zawodowej, przygotowania do wejścia na rynek pracy, umiejętności poszukiwania pracy, samozatrudnienia;
 - udzielania porad dotyczących wyboru zawodu, kierunku kształcenia i planowania kariery zawodowej.
2. Realizacja programu wsparcia z zakresu rozwoju zawodowego dla uczestników i absolwentów OHP, w tym diagnozowanie potencjału i zainteresowań zawodowych, udzielanie informacji i porad zawodowych w formie indywidualnej i grupowej.

Doradztwo zawodowe – realizowane przez 3 Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ) w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także przez jednostki terenowe: Młodzieżowe Centra Kariery (MCK) w Augustowie, Grajewie, Zambrowie i Kolnie. Doradcy zawodowi wspomagają uczestników i absolwentów OHP oraz młodzież zagrożoną wykluczeniem społecznym w dokonywaniu trafnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, organizują doradztwo indywidualne i grupowe, wspierając ich rozwój zawodowy i społeczny, pomagają w procesach przejścia z etapu edukacji do pracy i usamodzielniania się.

– W ramach pośrednictwa pracy:

1. Prowadzenie pośrednictwa pracy stałej dla młodzieży bezrobotnej i poszukującej pracy,
2. Organizacja krótkoterminowego zatrudnienia dla młodzieży uczącej się,
3. Ewidencja osób bezrobotnych, uczących się w szczególności uczestników jednostek opiekuńczo-wychowawczych OHP oraz pozostałej młodzieży poszukującej pracy oraz studentów,
4. Realizacja międzynarodowego pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach sieci EURES,
5. Badanie i diagnozowanie lokalnego rynku usług edukacyjnych i rynku pracy,
6. Realizacja programu wsparcia z zakresu rozwoju zawodowego dla uczestników i absolwentów OHP, w tym pośrednictwo pracy krótkoterminowej i pracy stałej.

Pośrednictwo pracy realizowane przez Młodzieżowe Biura Pracy (MBP) w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także przez jednostki terenowe: Młodzieżowe Centra Kariery (MCK) w Augustowie, Grajewie, Zambrowie i Kolnie.

– W ramach szkoleń zawodowych:

1. Realizacja programu wsparcia z zakresu rozwoju zawodowego dla uczestników i absolwentów OHP, w tym organizacja indywidualnych spotkań konsultacyjno-informacyjnych z uczestnikami OHP, diagnozowanie potrzeb uczestników OHP w zakresie szkoleń zawodowych.
2. Sporządzanie analiz dot. sytuacji młodzieży na lokalnym rynku pracy oraz prowadzenie monitoringu rynku pracy w zakresie potrzeb szkoleniowych.
3. Inicjowanie i realizacja szkoleń zawodowych, mających na celu doskonalenie zawodowe i nabywanie umiejętności przez klientów, adekwatnie do zmieniających się potrzeb na regionalnym i lokalnym rynku pracy.

Przewidywane efekty:

- Liczba młodzieży, w tym młodzieży bezrobotnej do 25 roku życia, która zostanie objęta formami wsparcia w ramach rozwoju zawodowego oferowanymi przez OHP - 1670;
- Liczba osób, które uzyskają zatrudnienie za pośrednictwem OHP – 1200;
- Liczba indywidualnych kontaktów z polskimi pracodawcami w ramach sieci EURES – 90;

- Liczba wydarzeń grupowych zorganizowanych dla bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach sieci EURES - 28,
- Liczba uczestników wydarzeń grupowych zorganizowanych dla bezrobotnych i poszukujących pracy - 380
- Liczba osób uczestniczących w kursach - 64;
- Liczba zorganizowanych szkoleń/kursów – 10.

Zadanie 2.4 Realizacja projektów ze środków europejskich służących poprawie sytuacji osób młodych w wieku 15-20 lata w tym z grupy NEET przez Podlaską Wojewódzką Komendę OHP w Białymstoku.

Cel: aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznych OHP przez podniesienie ich kwalifikacji oraz kompetencji społecznych i zawodowych w trakcie udziału w zagranicznych stażach zawodowych w Niemczech oraz podczas zajęć z przygotowania językowo-pedagogiczno-kulturowego w Polsce.

Planowane działania:

- realizacja projektu zagranicznych staży zawodowych z programu Erasmus+ pt. „Zagraniczne staże zawodowe – młodzi kucharze, murarze i mechanicy gotowi na standardy europejskie”;
 - realizacja projektu zagranicznych staży zawodowych w ramach środków finansowych programu Erasmus+ pt. „Inwestycja w przyszłość – zagraniczne staże zawodowe młodych kucharzy, stolarzy i murarzy w Niemczech”.
- Beneficjenci: podopieczni jednostek wychowawczych z woj. podlaskiego tj. Hufców Pracy podległych PKW OHP w Białymstoku, którzy odbywają naukę zawodu.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób, która weźmie udział w projektach podnoszących kwalifikacje i kompetencje zawodowe i społeczne - 138
- liczba osób, która weźmie udział w zagranicznych stażach zawodowych w Niemczech, podniesie swoje kompetencje i kwalifikacje i otrzyma certyfikaty Europass Mobility i in. – 58
- liczba osób, która weźmie udział w warsztatach z jęz. niemieckiego - 77.

Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadanie 3.1 Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ).

Cel: zwiększenie dostępu do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w szczególności osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności

Planowane działania:

- rozpatrywanie wniosków Organizatorów o dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
- prowadzenie spraw w zakresie dofinansowania kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej,
- monitoring funkcjonowania istniejących zakładów aktywności zawodowej poprzez prowadzenie kontroli, pozyskiwanie sprawozdań o stanie zatrudnienia w ZAZ i wysokości wydatkowanych środków - w woj. podlaskim funkcjonuje 5 zakładów aktywności zawodowej: ZAZ SOWA w Lipniaku, ZAZ Argenta w Łomży, ZAZ Krzyżewo Centrum

Turystyczno-Rehabilitacyjne, ZAZ „My dla innych” w Białymstoku, ZAZ „Wytwórnia” ALPI w Białymstoku.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej na koniec 2021 r. – 187.

Zadanie 3.2 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia w ramach Działania 7.1 RPOWP 2014 – 2020.

Cel: zwiększenie aktywizacji społecznej i zawodowej osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia.

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują m.in. następujące typy projektów:

- realizacja programów na rzecz integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej), zapewniające zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie),
- wspieranie usług reintegracji społeczno-zawodowej skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym świadczone przez KIS i CIS,
- wspieranie usług na rzecz zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami w ramach ZAZ i WTZ,
- działania o charakterze środowiskowym z wykorzystaniem form aktywizacji społecznej wyłącznie jako wsparcie towarzyszące,
Beneficjenci działań (w ramach ww. typów projektów) – osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- realizacja programów aktywności lokalnej – wsparcie skierowane do środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszarów miast Białystok, Łomża, Suwałki i Bielsk Podlaski.
Beneficjenci działań (w ramach ww. typu projektu) – środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z ww. obszarów miast;

Przewidywane efekty (do końca 2021 r.):

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 132
- Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zostaną objęte wsparciem w programie – 7
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 27

Zadanie 3.3 Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPOWP

Cel: tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują m.in. następujące typy projektów:

- Realizowane przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej działania wspierające rozwój ekonomii społecznej obejmujące typy usług: usługi animacji lokalnej, usługi rozwoju ekonomii społecznej, usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych, wsparcie na założenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym;
Beneficjenci: przedsiębiorstwa społeczne, podmioty ekonomii społecznej, osoby fizyczne w szczególności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, instytucje rynku

pracy lub pomocy i integracji społecznej obszarze usług animacyjnych, jst i ich jednostki organizacyjne, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie usług animacyjnych;

- Realizowane przez ROPS działania mające na celu koordynację i monitorowanie rozwoju ekonomii społecznej w regionie.

Beneficjenci: przedsiębiorstwa społeczne, jednostki sektora finansów publicznych w tym jst, podmioty ekonomii społecznej i ich kadra zarządzająca, pracownicy oraz członkowie, instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, OWES, przedstawiciele sfery nauki i biznesu, media lokalne i regionalne.

Przewidywane efekty (do osiągnięcia do końca 2021 r.):

- Liczba miejsc pracy, które zostaną utworzone w przedsiębiorstwach społecznych – 473;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 2500;
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które zostaną objęte wsparciem – 462.

Zadanie 3.4 Wdrażanie Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego RPOWP

Cel: wzrost partycypacji społecznej w realizacji lokalnych strategii rozwoju

Planowane działania przewidziane do realizacji obejmują m.in. następujące typy projektów:

1. Programy podnoszące aktywność i mobilność zawodową oraz zdolności do zatrudnienia grupy osób biernych zawodowo, obejmujące m.in.:
 - poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy,
 - warsztaty oraz szkolenia, w tym z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania,
 - staże, praktyki zawodowe.
2. Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące indywidualne doradztwo w zakresie przygotowania biznes planu, dotację inwestycyjną, wsparcie pomostowe (finansowe, specjalistyczne).
3. Programy aktywności lokalnej obejmujące m.in.: instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy.
4. Usługi reintegracji społeczno-zawodowej skierowanej do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym świadczone przez CIS i KIS, w tym także:
 - stworzenie nowych miejsc reintegracji społeczno-zawodowej w istniejących podmiotach, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
 - utworzenie podmiotów o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.
5. Usługi na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami w ramach ZAZ i WTZ poprzez m.in.: zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ oraz objęcie tych osób usługami aktywnej integracji; wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie tych osób do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ.
6. Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS.

Beneficjenci: LGD oraz inne podmioty z obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju zgodnie z zasadami realizacji programu.

Przewidywane efekty (na koniec 2021):

- Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zostaną objęte wsparciem w programie - 11
- Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymają bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie – 15
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 126

Zadanie 3.5. Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.

Cel: uruchomienie Centrum Integracji Społecznej

Planowane działania:

- dotacja na pierwsze wyposażenie i działalność przez okres trzech miesięcy na utworzenie centrum integracji społecznej finansowanego ze środków samorządu województwa przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. Podstawowym zadaniem Centrum Integracji Społecznej jest reintegracja zawodowa i społeczna realizowana poprzez następujące usługi:
 - kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
 - nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych;
 - naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
 - uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.
- Beneficjenci: osoby bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, osoby uzależnione, osoby z niepełnosprawnościami, osoby bezrobotne.

Przewidywane efekty:

- liczba osób objętych integracją zawodową i społeczną – (w przypadku podpisania umowy dot. udzielenia dotacji);

Zadanie 3.5. Realizacja działań w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w woj. podlaskim.

Cel: wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków, w podejmowaniu i utrzymaniu aktywności zawodowej, zapewnienie informacji o dostępnych formach aktywizacji zawodowej dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych i aktywizacja osób bezrobotnych.

Planowane działania do realizacji w ramach programu:

- Działanie 3.4 „Pomoc w domu”: wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych, aktywizacja osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych;
- Działanie 3.5 Wspieranie aktywizacji zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych: umożliwienie opiekunom osób niepełnosprawnych łączenia pracy ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną – poprzez umożliwienie nabycia potrzebnych umiejętności (udział w szkoleniach), stworzenie preferencyjnych warunków dla zakładania działalności gospodarczej, zachęcanie innych bezrobotnych do tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi oraz zachęcanie bezrobotnych do świadczenia usług

rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania; ułatwienia w rozwijaniu działalności gospodarczej przez opiekunów osób niepełnosprawnych, zachęcanie podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce do tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi oraz do świadczenia usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania; dodatkowe programy aktywizacji zawodowej powracających na rynek pracy bezrobotnych rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych.

- Działanie 6.2 Spółdzielczość socjalna na rzecz opiekunów osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin: aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnością w ramach spółdzielczości socjalnej, w tym ułatwienie powrotu na rynek pracy bezrobotnym opiekunom dzieci niepełnosprawnych poprzez zachęcanie do tworzenia spółdzielni socjalnych świadczących usługi w ramach żłobków lub klubów dziecięcych z miejscami dla dzieci niepełnosprawnych lub usługi rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania.

Beneficjenci: w szczególności rodzice i opiekunowie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobą niepełnosprawną ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Przewidywane efekty:

- liczba zorganizowanych prac społecznie użytecznych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych – według potrzeb
- liczba opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy uzyskają wsparcie w ramach aktywnych programów rynku pracy – według potrzeb
- liczba bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy powrócą na rynek pracy, w tym uzyskają zatrudnienie w spółdzielni socjalnej – według potrzeb

Działanie 4. Promowanie podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych w szczególności spełniających warunki przejścia na emeryturę.

Zadanie 4.1 Wdrażanie Działania 2.5 Aktywne i zdrowe starzenie się w ramach RPOWP 2014-2020.

Cel: przedłużenie wieku aktywności zawodowej mieszkańców województwa podlaskiego poprzez wdrożenie regionalnych programów polityki zdrowotnej oraz wspieranie działań ukierunkowanych na poprawę wykrywalności nowotworu szyjki macicy, piersi i jelita grubego

Planowanie działania obejmują wdrażanie następujących typów projektów:

1. Wsparcie realizacji krajowych programów profilaktycznych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu szyjki macicy, piersi i jelita grubego.
Beneficjanci: mieszkańcy województwa podlaskiego w wieku aktywności zawodowej a w szczególności osoby najbardziej narażone na działanie czynników ryzyka.
2. Realizacja programów rehabilitacji leczniczej zapobiegającej przerywaniu aktywności zawodowej ze względów zdrowotnych ułatwiających powrót na rynek pracy.
3. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej (pierwotnej i wtórnej), dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu.
4. Realizacja programów dotyczących przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujących do

kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia, wspierających osoby w decyzji o pozostaniu aktywnym społecznie i zawodowo, w tym poprzez umożliwienie przekwalifikowania pracownika i umożliwienie mu wykonywania pracy bez narażenia na czynniki zagrażające zdrowiu; dostosowywanie warunków pracy do wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa, eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy.

Beneficjanci: zgodnie z regionalnym programem zdrowotnym.

W ramach zadania prowadzona będzie kontynuacja realizacji projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach procedury konkursowej przeprowadzonej w latach ubiegłych.

Przewidywane efekty:

- liczba osób, które zostaną objęte programem zdrowotnym dzięki EFS – 1016,
- liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu w tym pracodawców - 1;

Zadanie 4.2 Monitorowanie sytuacji osób starszych na rynku pracy i ich aktywności zawodowej.

Cel: pozyskanie informacji o sytuacji osób starszych na rynku pracy

Planowane działania:

- 1) opracowywanie informatorów miesięcznych „Podlaski rynek pracy” z zestawieniami statystycznymi dot. m.in. bezrobocia osób pow. 50 roku życia;
- 2) opracowanie rocznej analizy pn. „Sytuacja na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia w woj. podlaskim” (analiza bezrobocia rejestrowanego osób powyżej 50 roku życia i podstawowych wskaźników aktywności zawodowej BAEL osób w wieku 55 lat i więcej oraz demografii).
- 3) w ramach sprawozdawczości rynku pracy realizowanej przez PUP prowadzony jest monitoring poziomu (comiesięczny) i struktury (kwartalny) bezrobocia rejestrowanego osób powyżej 50 roku życia do momentu osiągnięcia wieku emerytalnego (obecnie 60 lat kobiety/65 lat mężczyźni) oraz udziału bezrobotnych w tej grupie wiekowej w programach aktywizacji zawodowej (roczny); Aktywność na rynku pracy osób w starszych grupach wiekowych (od 60/65 lat) nie jest monitorowana przez urzędy pracy.

Przewidywane efekty:

- Liczba informacji – 1;
- Liczba analiz tematycznych – 2.

5.4. Cel szczegółowy 3. Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości.

Działanie 1. Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy.

Zadanie 1.1 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPOWP 2014-2020

Cel: dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników na rzecz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP

Planowane działania:

- realizacja przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku projektu pn. „Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych w województwie podlaskim” w okresie 1.11.2016 r. – 31.12.2021 r., którego celem jest dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników na rzecz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP. Planuje się objęcie wsparciem 786 przedsiębiorstw i 3934 pracowników. Projekt realizowany jest poprzez zastosowanie Podmiotowego Systemu Finansowania przy obligatoryjnym wykorzystaniu Bazy Usług Rozwojowych. W ramach projektu są przede wszystkim refundowane wydatki poniesione przez przedsiębiorców na finansowanie usług rozwojowych.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, którzy zostaną objęci wsparciem w programie – 170 (łącznie dla projektu 3 934)
- Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które zostaną objęte usługami rozwojowymi w programie – 12 (ogółem dla projektu 786).

Zadanie 1.2 Wdrażanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego w woj. podlaskim.

Cel: podniesienie kwalifikacji i kompetencji pracowników i pracodawców w woj. podlaskim

Planowanie działania:

- a) finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy realizowane przez powiatowe urzędy pracy z przeznaczeniem na:
 - określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS,
 - kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
 - egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
 - badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
 - ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.
- b) realizowane przez WUP: podział środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów określonych przez MRPiT, badanie efektywności wsparcia udzielanego ze środków KFS, promocja KFS. Na 2021 r. decyzją MRPiT województwo podlaskie otrzymało kwotę **6.004,0 tys. zł** dla samorządów powiatów województwa podlaskiego na działania na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy.
Beneficjenci: pracodawcy i pracownicy.

Przewidywane efekty:

- Liczba osób pracujących, które skorzystają ze wsparcia w ramach dofinansowania kształcenia ustawicznego – 4000

Zadanie 1.3 Wdrażanie Działania 3.2 Kształcenie i rozwój kompetencji kadr regionu w ramach PROWP 2014-2020.

Cel: podniesienie kompetencji dorosłych mieszkańców regionu poprzez wzrost uczestnictwa w kształceniu ustawicznym

Planowanie działania obejmują wdrażanie następujących Poddziałania:

- 1) Poddziałanie 3.2.1 Rozwój kompetencji językowych i TIK oraz wsparcie wybranych form kształcenia ustawicznego zgodnie z potrzebami regionalnej gospodarki, w ramach którego projekty grantowe (tzw. Bon na szkolenie) obejmą:
 - szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane rozwijaniem kompetencji w zakresie TIK i języków obcych oraz nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności poprzez kursy kompetencji ogólnych,
 - rozwijanie kompetencji i umiejętności osób dorosłych istotnych z punktu widzenia funkcjonowania na rynku pracy, w celu nabycia lub zmiany posiadanych kwalifikacji i poziomu wykształcenia poprzez studia podyplomowe;
 - poradnictwo edukacyjno-zawodowe skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane uzyskaniem pomocy w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru i znalezienia odpowiedniej oferty edukacyjnej;
 - szkolenia i kursy umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy nieuwzględnione w pkt. 1 i 2;

Beneficjenci: osoby dorosłe w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach oraz osoby w wieku 50 lat i więcej.

- 2) Poddziałanie 3.2.2 Pozaszkolne formy kształcenia dorosłych, w ramach którego projekty grantowe (tzw. „bon na szkolenie”) będą dotyczyły pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, pozwalające na uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji zawodowych uzupełnione o poradnictwo edukacyjno-zawodowe.

Beneficjenci: osoby dorosłe, które z własnej winy zainteresowane są uzyskaniem kwalifikacji lub nabyciem kompetencji zawodowych w ramach pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego.

W ramach zadania kontynuowana będzie realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach procedury konkursowej przeprowadzonej w 2020 r.

Przewidywane efekty:

Ad. 1)

- Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które zostaną objęte wsparciem w programie – 904
- Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które zostaną objęte wsparciem w programie – 904
- Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które zostaną objęte wsparciem w programie – 1581

Ad. 2)

- Liczba osób, które będą uczestniczyły w pozaszkolnych formach kształcenia w programie - 709

Zadanie 1.4. Konferencja na temat kompetencji przyszłości i dobrych praktyk w zakresie współpracy między biznesem i edukacją w branży IT.

Cel: promocja idei uczenia się przez całe życie wśród przedstawicieli branży informatycznej, uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wszystkich zainteresowanych osób, zwiększenie poziomu zaangażowania biznesu w proces kształcenia kadr informatycznych

Planowane działania:

- Organizacja konferencji dla branży IT realizowanej m.in. w ramach współpracy partnerskiej pomiędzy IBE, WUP w Białymstoku, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku i Stowarzyszeniem Europartner Akademicki Klub Integracji Europejskiej, we współpracy z Klastrem Informatycznym Infotech i IBM. Konferencja będzie miała charakter online z możliwością organizacji wydarzenia w formie hybrydowej. Obejmie trzy moduły:
 - 1) moduł skierowany głównie do uczniów 8 klasy szkół podstawowych i ponadpodstawowych, wychowawców, nauczycieli, doradców zawodowych i edukacyjnych oraz zainteresowanych przedstawicieli biznesu, rekruterów, szkolnictwa wyższego i studentów (głównie pokaz filmowy), obejmujący otwartą lekcję wirtualną „Od e-sportowca do fullstack programmersa, czyli szansa na sukces w IT oraz filmowy pokaz kwalifikacji przyszłości z branży IT z komentarzem ekspertów.
 - 2) Moduł skierowany głównie do przedstawicieli branży IT, rekruterów, doradców zawodowych i edukacyjnych, przedstawicieli instytucji rynku pracy i zainteresowanych tą tematyką uczniów klas podstawowych i ponadpodstawowych, wychowawców, nauczycieli, doradców zawodowych i edukacyjnych, chętnych przedstawicieli szkolnictwa wyższego i studentów, obejmujący prelekcję przedstawicieli branży.
 - 3) Moduł skierowany również do ww. grupy, obejmujący panel dyskusyjny „Kwalifikacje 4.0 – szanse i wyzwania dla rynku pracy” z udziałem przedstawicieli instytucji rynku pracy, edukacji i biznesu, którego celem jest odniesienie się do przedstawionej w trakcie prelekcji sytuacji oraz potrzeb w kontekście edukacji i rynku pracy IT i odnalezienie sposobów na zaspokojenie sygnalizowanych potrzeb (m.in. przy wykorzystaniu ZSK).

Przewidywane efekty:

- Liczba zorganizowanych konferencji – 1
- Liczba uczestników konferencji – 200

Zadanie 1.5. Spotkania z zakresu projektowania kariery zawodowej pod kątem promocji idei uczenia się przez całe życie i aktywności zawodowej z wykorzystaniem możliwości wynikających z funkcjonowania ZSK.

Cel: promocja idei uczenia się przez całe życie wśród uczniów, nauczycieli, wychowawców, absolwentów, doradców zawodowych i edukacyjnych, osób bezrobotnych i poszukujących pracy, osób pracujących

Planowane działania:

- Opracowanie scenariusza lekcji/konspektu do realizacji spotkań w formie lekcji otwartych w szkołach branżowych i technikach i lub spotkań w ramach poradnictwa zawodowego świadczonego przez doradców i konsultantów powiatowych urzędów pracy i Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Białymstoku. Scenariusze lekcji/konspekty opracowane zostaną w ramach partnerstwa Instytutu Badań Edukacyjnych, WUP w Białymstoku, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku i działającego przy nim Lokalnego Centrum Doradztwa Zawodowego. Wypracowane scenariusze będą stanowić narzędzie do realizacji zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego, mającego na

celu zachęcenie do świadomego budowania własnej ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem możliwości wynikających z funkcjonowania ZSK.

Odbiorcy: nauczyciele, wychowawcy ostatnich klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych (głównie branżowych i techników), doradcy zawodowi i edukacyjni, osoby pracujące z bezrobotną, nieaktywną zawodowo młodzieżą.

Przewidywane efekty:

- Liczba opracowanych konspektów – 2
- Liczba spotkań - 20;

Działanie 2. Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy

Zadanie 2.1 Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3, Poddziałanie 3.3.1 RPOWP.

Cel: podniesienie kompetencji uczniów szkół zawodowych zwiększających szanse na regionalnym rynku pracy

Planowane działanie obejmuje wdrażanie Poddziałania 3.3.1 obejmującego następujących typy projektów:

1. Popularyzacja kształcenia zawodowego realizowana w oparciu o wielosektorową współpracę w formie kompleksowych projektów partnerskich angażujących placówki systemu oświaty, pracodawców, podmioty specjalizujące się w poradnictwie edukacyjno-zawodowym, organizacje pozarządowe, przy wsparciu specjalistów w dziedzinie marketingu społecznego.
2. Realizacja kompleksowych programów rozwojowych poprzedzonych diagnozą potrzeb konkretnej szkoły/placówki kształcenia zawodowego (w tym uwzględniając sytuację na regionalnym i lokalnych rynkach pracy) wraz z opracowaniem i wdrożeniem programu wsparcia.
3. Współpraca szkół i placówek z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym mająca na celu lepsze dostosowanie oferty kształcenia do rzeczywistych potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy.
4. Staże i praktyki dla uczniów, nauczycieli w tym nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu realizowane u pracodawców.
5. Rozwój poradnictwa zawodowo-edukacyjnego, przy jednoczesnej współpracy z pracodawcami.

W związku z wprowadzoną reformą edukacji i zmianami dotyczącymi szkół zawodowych w przypadku nowych projektów, finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv skierowanych do ZSZ, wsparcie będzie kierowane jedynie do uczniów tych szkół.

Beneficjanci: szkoły, uczniowie i słuchacze szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczniowie i słuchacze szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne w zakresie kompetencji zawodowych, nauczyciele kształcenia zawodowego oraz instruktorzy praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, doradcy zawodowi oraz nauczyciele wyznaczeni do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego zatrudnieni w szkołach/placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Przewidywane efekty (do końca 2021 r.):

- Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które zostaną doposażone w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego – 6
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy wezmą udział w stażach i praktykach u pracodawcy – 436
- Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskają kwalifikacje lub nabędą kompetencje po opuszczeniu programu – 39
- Liczba uczniów, którzy nabędą kompetencje lub uzyskają kwalifikacje po opuszczeniu programu – 653

Zadanie 2.2 Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego

Cel: potwierdzenie posiadania umiejętności z zakresu danego zawodu lub wykonywania czynności w danym zawodzie oraz przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników

Planowane działania:

- 1) Przeprowadzanie egzaminu sprawdzającego posiadanie przez kandydata wiedzy i umiejętności sprawnego wykonywania czynności obejmujących zakres przyuczenia w danym zawodzie.
Beneficjanci: młodociani, którzy zawarli umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.
- 2) Przeprowadzanie egzaminu na tytuł czeladnika i mistrza w zawodzie z zakresu danego zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy i klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
Beneficjenci: osoby spełniające warunki określone w par. 5 i par. 6 rozporządzenia MEN z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzonych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych;
- 3) Przygotowanie, realizacja i nadzór nad przebiegiem procesu przygotowania zawodowego młodocianych zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych na umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.
Beneficjenci: młodociani pracownicy, którzy podpisali z pracodawcą umowę o pracę w celu nauki zawodu;

Przewidywane efekty:

- Liczba kandydatów, którzy wezmą udział w egzaminie sprawdzającym posiadanie umiejętności do wykonywania określonych czynności wchodzących w zakres danego zawodu obejmujących zakres przyuczenia w danym zawodzie – 50;
- Liczba kandydatów do uzyskania tytułu czeladnika i mistrza w zawodzie – 470
- Liczba uczniów przygotowania zawodowego, którzy przystąpią do egzaminu zawodowego przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej na tytuł czeladnika w zawodzie (uzyskanie świadectwa kwalifikacji zawodowych) – 1200

5.2. Cel szczegółowy 5. Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy.

Działanie 1. Wsparcie pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców.

Zadanie 1.1 Pomoc pracodawcom w trafnej rekrutacji pracowników na wolne miejsca pracy.

Cel: Zwiększenie efektywności działań urzędów pracy w obszarze rekrutacji osób na wolne miejsca pracy zgłaszane przez pracodawców.

Planowane działania:

Realizacja przez powiatowe urzędy pracy zadania będzie polegała m.in. na:

- weryfikowaniu i uaktualnianiu danych dotyczących wykształcenia i posiadanych uprawnień w trakcie rejestracji osoby bezrobotnej,
- określaniu umiejętności, predyspozycji oraz wymagań co do poszukiwanej pracy przez osobę bezrobotną w trakcie spotkań z doradcą klienta,
- pomocy pracodawcom w trafnym określeniu opisu stanowiska pracy: potrzeb, wymagań, zakresu obowiązków w ofercie pracy aby dokładnie wiedzieć jakiego rodzaju określone zadania przypisane do stanowiska może wykonywać osoba bezrobotna,
- organizowaniu Giełd Pracy – uczestnictwo wspólnie z pracodawcą w rekrutacji,
- przeprowadzeniu kwestionariusza zainteresowań zawodowych,
- organizacji spotkań pracodawcy z kandydatami spełniającymi kryteria określone w ofercie pracy
- udzielanie wsparcia pracodawcom i jego pracownikom w indywidualnym rozwoju zawodowym;

Beneficjenci: pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy.

Przewidywane efekty:

- Liczba zorganizowanych Giełd Pracy (przeprowadzonych rekrutacji/selekcji osób na wolne miejsca pracy) – 86
- Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z pracodawcami lub udzielnych porad/informacji pracodawcom – 188

Zadanie 1.2 Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, w tym wsparcie reemigrantów.

Cel: wspieranie mobilności osób bezrobotnych i poszukujących pracy na rynku pracy za granicą i w Polsce (reemigranci).

Planowane działania:

- informowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy o możliwościach zatrudnienia, warunkach życia i pracy, sytuacji na polskim i europejskim rynku pracy oraz prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy dla pracodawców z kraju i z zagranicy;
- działania informacyjne i komunikacyjne oraz porady na rzecz klientów EURES, w tym reemigrantów mające na celu promocję mobilności na polskim i europejskim rynku pracy oraz wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy (poprzez np. spotkania, seminaria, warsztaty, targi pracy (w tym organizacja targów pracy online), promocję w mediach, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, Skype, chaty online),
- prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy poprzez przyjmowanie, upowszechnianie i realizowanie ofert pracy,

- zorganizowanie we współpracy z innymi partnerami na rynku pracy IX edycji Olimpiady Wiedzy o Polskim i Europejskim Rynku Pracy (3 etapy),
- przeprowadzenie lokalnych szkoleń dla personelu EURES.
Beneficjenci: osoby bezrobotne i poszukujące pracy za granicą i w Polsce (reemigranci), cudzoziemcy, pracodawcy lokalni i regionalni oraz zagraniczni, studenci, młodzież szkolna

Przewidywane efekty:

- liczba działań informacyjnych (np. warsztatów, spotkań, konferencji, wideo konferencji, seminariów) – 10;
- liczba podjętych działań na rzecz reemigrantów - 1
- liczba uczestników ww. działań – 200;
- liczba podjętych działań informacyjnych na rzecz polskich pracodawców – 1
- liczba uczestników ww. działań - 25
- liczba uczestników Olimpiady Wiedzy o Polskim i Europejskim Rynku Pracy – ok. 700;
- liczba targów pracy z udziałem kadry EURES – 5;
- liczba pozyskanych ofert pracy– 300;
- liczba indywidualnych kontaktów z osobami poszukującymi pracy i bezrobotnymi z Polski – ok. 1100;

Zadanie 1.3 Wydawanie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom oraz zezwoleń na pracę sezonową.

Cel: Wspieranie pracodawców w pozyskiwaniu cudzoziemców posiadających odpowiednie kwalifikacje do pracy.

Planowane działania:

Realizacja przez powiatowe urzędy pracy zadania będzie polegała m.in. na:

- rejestrowaniu oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, pochodzącym z następujących państw: Białorusi, Ukrainy, Rosji, Gruzji, Mołdawii, Armenii,
- wydawaniu zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemcom z ww. państw;
- informowaniu pracodawców na temat zasad zatrudniania cudzoziemców do pracy sezonowej;

Beneficjanci: pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem cudzoziemca.

Przewidywane efekty:

- liczba wpisanych do ewidencji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom – 28566 (13 PUP)
- liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową – 318 (13 PUP)
- liczba wydanych informacji Starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych – 255 (2 PUP)

1.6. Cel szczegółowy 6. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.

Działanie 1. Rozwijanie i doskonalenie systemu obsługi i informacji o rynku pracy.

Zadanie 1.1. Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.

Cel: Zaangażowanie różnorodnych podmiotów działających lokalnie lub regionalnie w inicjatywy podejmowane na rynku pracy

Planowane działania:

Rozwijanie zainicjowanego w 2013 roku „Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim” którego celem jest promocja zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim poprzez wymianę informacji, inicjowanie i realizację przedsięwzięć, promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego i zawodowego w regionie oraz wspieranie działań na rzecz rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz upowszechnianie dobrych praktyk służących rozwojowi rynku pracy. Partnerstwo tworzy 41 podmiotów z województwa podlaskiego.

Przewidywane efekty:

- Liczba spotkań w ramach partnerstwa – 2

Zadanie 1.2 Badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Cel: wsparcie samorządów powiatowych w prowadzeniu polityki szkoleniowej oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Planowane działania:

- 1. Barometr zawodów (BZ)** jest to krótkookresowa (jednoroczna) prognoza zapotrzebowania na zawody tworzona dla każdego powiatu w ramach paneli eksperckich przy udziale pracowników PUP. Badanie realizowane jest na zlecenie MRPiPS w ramach jednolitej metodologii od 2015 roku. W wyniku badania na poziomie regionalnym opracowywany jest raport podsumowujący oraz zestawienia prognozowanych trzech grup zawodów: deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych dla każdego z powiatów i dla województwa. Od 2020 r. do badania włączono elementy Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych tj. dane dot. zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy, które są wykorzystywane podczas paneli eksperckich oraz w raporcie podsumowującym badanie, a także badanie internetowych ofert pracy z portalu zielonalinia.gov.pl. Badaniu dedykowany jest serwis internetowy www.barometrzwodow.pl, który umożliwia wizualizację wyników badania w układzie przestrzennym w postaci map, plakatów i tabel. Wyniki Barometru zawodów są wykorzystywane przy tworzeniu planów szkoleniowych dla osób bezrobotnych na przyszły rok, wydatkowaniu środków z KFS oraz w codziennej pracy doradców zawodowych i pośredników pracy w procesie doradztwa i w kontaktach z pracodawcami.
- 2. Wirtualna Mapa Zawodów i Kwalifikacji (WMZIK)** jest to badanie popytu na pracę za pomocą narzędzia informatycznego opracowanego na zlecenie WUP w Białymstoku, służącego do pobierania i analizy ofert pracy skierowanych do mieszkańców woj. podlaskiego zamieszczanych na internetowych portalach rekrutacyjnych. Uzyskany materiał badawczy pozwala na opracowanie wyników badania w postaci infografiki/prezentacji multimedialnej, i opublikowanie ich na stronie internetowej, a także na tworzenie zestawień częściowych potrzebnych do bieżących analiz zapotrzebowania na

pracę, kwalifikacje i uprawnienia. Wyniki Wirtualnej Mapy są wykorzystywane m.in. do opiniowania nowych kierunków kształcenia, analizy zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje w woj. podlaskim oraz w pracy doradców zawodowych.

Odbiorcy: powiatowe urzędy pracy, władze oświatowe, szkoły ponadgimnazjalne, wyższe, instytucje szkoleniowe;

Przewidywane efekty:

Barometr zawodów BZ

- Liczba moderowanych paneli eksperckich w PUP/paneli online - 14
- Liczba raportów wojewódzkich - 1
- Liczba plakatów z wynikami badań - 16
- Liczba stron internetowych z wynikami badania w układzie krajowym – 1
- Liczba baz danych z ofertami z portalu zielonalinia.gov.pl – 4
- Liczba badań ofert pracy z portalu www.zielonalinia.pl

Badanie popytu na prace (WMZiK)

- Liczba badań ofert pracy– 1
- Liczba baz danych z ofertami pracy - 1
- Liczba opracowań wyników badań – 1
- Liczba podstron internetowych z wynikami z badania - 1.

Zadanie 1.3 Ocena efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach RPOWP 2014-2020 w różnych aspektach rynku pracy.

Cel: poprawa efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach RPOWP 2014-2020.

Planowane działania:

- Przeprowadzenie trzech ewaluacji w ramach RPOWP 2014-2020 w różnych aspektach rynku pracy, tj.:
 - 1) Ocena wpływu wsparcia EFS na poprawę sytuacji pracowników i przedsiębiorstw. Celem badania będzie ocena wpływu wsparcia RPOWP 2014-2020 na sytuację pracowników przedsiębiorstw i osób dorosłych w woj. podlaskim. Przeprowadzone badanie pozwoli na monitorowanie losów uczestników projektów 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie. Badaniem zostaną objęte wszystkie działania (priorytety Inwestycyjne PI RPOWP 2014-2020, w których wsparcie mogą uzyskać osoby pracujące. Wyniki badania będą podstawą do oszacowania wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego: Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu. Badanie zostanie przeprowadzone w III-IV kwartale 2021 r.
 - 2) Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w województwie podlaskim na ich sytuację po zakończeniu udziału w projekcie. Celem badania będzie ocena rezultatów wsparcia z EFS w ramach RPOWP 2014-2020, skierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w województwie podlaskim. Ewaluacja oceni skuteczność i użyteczność interwencji skierowanej do grup w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy z punktu widzenia zakresu interwencji w ramach Działań 2.1, 2.2, 2.3, 7.1, 7.2, 7.3, i 9.1 RPOWP 2014-2020, objętych badaniem. Badanie zostanie przeprowadzone w I-II kwartale 2021 r.
 - 3) Ocena wpływu wsparcia EFS i EFRR na trwałość i wysokiej jakości zatrudnienie.

Celem badania będzie ocena wpływu wsparcia RPOWP 2014-2020 na trwałość miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości. Ewaluacja oceni rezultaty interwencji w zakresie:

- bezzwrotnego i zwrotnego wsparcia dla osób zmierzających rozpocząć działalność gospodarczą, obejmującego środki finansowe, doradztwo, szkolenia w zakresie związanym z prowadzeniem działalności, wsparcie pomostowe, w tym towarzyszące obejmujące indywidualne/grupowe doradztwo w zakresie zasad przedsiębiorczości;
- wzrostu przedsiębiorczości i zatrudnienia w gminach, których rozwój jest uwarunkowany siecią Natura 2000;

Badanie zostanie przeprowadzone w III-IV 2021 r.

Beneficjanci: IZ RPOWP 2014-2020, IP RPOWP 2014-2020;

Planowane efekty:

- Liczba przeprowadzonych badań ewaluacyjnych – 3

Zadanie 1.4 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.

Cel: Aktualizowanie informacji o instytucjach szkoleniowych i ich ofercie.

Planowane działania:

Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych w tym wprowadzanie do rejestru informacji o instytucjach szkoleniowych na wniosek instytucji, aktualizowanie danych na temat instytucji szkoleniowych, wystawianie instytucjom zawiadomień o dokonanym wpisie, wykreślanie instytucji szkoleniowych, prowadzenie analizy oferty szkoleniowej instytucji szkoleniowych wpisanych do rejestru;

Planowane efekty:

- aktualna baza danych na temat instytucji szkoleniowych działających w regionie i przedmiotu działalności tych jednostek.

Zadanie 1.5. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.

Cel: upowszechnienie i przekazywanie informacji o usługach świadczonych przez agencje zatrudnienia dla osób poszukujących pracy na terenie RP oraz u pracodawców zagranicznych w ramach pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej, monitorowanie agencji zatrudnienia.

Planowane działania:

Przyjmowanie wniosków o wpis do rejestru agencji zatrudnienia; wydawanie certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej; sprawdzanie aktywności agencji na podstawie przyjmowanych rocznych sprawozdań z działalności; wydawanie decyzji o wykreśleniu z krajowego rejestru agencji zatrudnienia, monitorowanie działalności agencji poprzez wizyty monitoringowe.

Planowane efekty:

- aktualna baza danych na temat agencji zatrudnienia w regionie i prowadzonej przez nie działalności.

Zadanie 1.6 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego.

Cel: podniesienie kompetencji doradców zawodowych i jakości usług poradnictwa zawodowego

Planowane działania:

- doskonalenie warsztatu metodycznego doradców zawodowych poprzez udział w szkoleniach oraz wykorzystanie nowych metod i narzędzi;

- wspomaganie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń metodycznych dla pracowników powiatowych urzędów pracy i WUP (w szczególności doradców zawodowych i doradców klienta).
Beneficjenci: pracownicy powiatowych urzędów pracy.

Przewidywane efekty:

- liczba zorganizowanych szkoleń i seminariów dla pracowników powiatowych urzędów pracy i pracowników WUP (w szczególności doradców zawodowych i doradców klienta) – 4;
- liczba uczestników tych szkoleń – 75.

Zadanie 1.7 Działania informacyjno - promocyjne w ramach PO WER i RPOWP.

Cel: upowszechnianie informacji dotyczących działań na rzecz rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich oraz informacji o Europejskim Funduszu Społecznym

Planowane działania:

- Przekazywanie potencjalnym beneficjentom, beneficjentom oraz potencjalnym uczestnikom projektów informacji dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego oraz informacji dotyczących działań WUP realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 - 2020.
- Organizacja spotkań informacyjnych, mających na celu informowanie potencjalnych beneficjentów oraz beneficjentów m.in. o zmianach w wytycznych i dokumentach programowych oraz najczęściej popełnianych błędach podczas realizacji projektu.
- Udział w targach, imprezach plenerowych oraz imprezach online celem informowania społeczeństwa nt. działalności WUP w zakresie wdrażania programów operacyjnych.
- Bieżące aktualizowanie serwisu internetowego WUP dot. PO WER i RPOWP, zamieszczanie na nim niezbędnych informacji, dokumentów programowych, wytycznych niezbędnych do przygotowania dokumentacji, w celu przedłożenia w odpowiedzi na ogłoszony konkurs.
- Wysyłanie za pomocą Newslettera treści przydatnych beneficjentom i potencjalnym beneficjentom, aktualizowanie treści zamieszczonych na portalu FE oraz Wyszukiwarce Dotacji.
- Koordynacja zgłoszeń projektów do Dni Otwartych Funduszy Europejskich.
- Przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej w mediach (np. spoty radiowe, banery internetowe) oraz zakup materiałów promocyjnych, w tym kalendarzy, promujących RPOWP i PO WER.
- Organizacja konferencji/spotkań w związku z wydarzeniami związanymi z wdrażaniem PO WER i RPOWP przy współpracy z lokalnymi mediami.

Przewidziane efekty:

W zakresie POWER

- Liczba konsultacji w ramach różnych form wsparcia w ramach PO WER – 400
- Liczba odwiedzin serwisu internetowego dotyczącego PO WER – 8 000
- Liczba uczestników szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów – 54

W zakresie RPOWP

- Liczba uczestników szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów – 34
- Liczba odwiedzin serwisu internetowego dot. RPOWP – 10000
- Liczba konsultacji w ramach różnych form wsparcia w ramach RPOWP - 500

Zadanie 1.8 Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Cel: wypłata świadczeń pracownikom w razie niewypłacalności pracodawcy oraz dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń ze środków FGŚP,

Planowane działania:

- 1) Prowadzenie postępowań w sprawach o wypłatę świadczeń pracowniczych na podstawie składanych wniosków i wykazów lub odmowa wypłaty świadczeń w związku z brakiem podstaw prawnych do zaspokojenia roszczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
- 2) Prowadzenie postępowań windykacyjnych, w tym sądowych, egzekucyjnych i upadłościowych w celu zwrotu należności FGŚP. Określanie dłużnikom warunków zwrotu zadłużenia poprzez odstąpienie od dochodzenia należności, rozłożenie spłaty na raty lub umorzenie w całości wierzytelności FGŚP.

Przewidywane efekty:

Ad. 1)

- Liczba pracowników, którym wypłacono świadczenia – 312
- Kwota wypłaconych świadczeń – 2.265,0 tys. zł

Ad. 2)

- Liczba wniosków skierowanych do dysponenta FGŚP, w zakresie odstąpienia od dochodzenia zwrotu lub umorzenia w całości lub w części należności FGŚP – 5
- Liczba wniosków skierowanych do dysponenta FGŚP, w zakresie określenia warunku zwrotu należności FGŚP – 3

5. Koordynowanie i monitorowanie realizacji działań w RPD/2021.

Proces koordynowania i monitorowania realizacji RPD/2021 odbywa się w oparciu o następujące zasady:

- 1) Za koordynowanie realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 r. odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (Wydział Rynku Pracy).
- 2) RPD/2021 określa cele szczegółowe oraz kierunki głównych działań regionalnej polityki rynku pracy, w ramach których włączone są do realizacji działania/zadania zgłoszone przez Realizatorów. Część zadań/działań z uwagi na wieloletni charakter, w szczególności dotyczy to przedsięwzięć realizowanych w ramach programów operacyjnych, stanowi kontynuację zadań/działań z lat ubiegłych.
- 3) Za realizację zgłoszonych do RPD/2021 zadań odpowiedzialni są Realizatorzy zgłaszający zadanie do realizacji w ramach Planu. Realizatorzy poszczególnych zadań, monitorują efekty ich wdrażania i przedkładają informacje roczne z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, do dnia 31.01.2022 r. Informacja roczna w postaci karty sprawozdania zawiera co najmniej: opis zrealizowanego zadania (w tym cel, podjęte działania), wydatkowaną kwotę z podaniem źródła finansowania, uzyskane efekty/rezultaty w ujęciu ilościowym i/lub jakościowym, ocenę zgodności realizacji działań z RPD.
- 4) Wykaz zgłoszonych zadań do realizacji w 2021 r. zawiera Załącznik nr 2 do RPD/2021.
- 5) Sprawozdanie roczne z realizacji RPD/2021 opracuje Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku do dnia 28.02.2022 r. Sprawozdanie zostanie przedłożone do zaopiniowania Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy i do zatwierdzenia Zarządowi Województwa Podlaskiego.
- 6) Stopień realizacji założonych celów i efekty działań prowadzonych w obszarach priorytetowych będą monitorowane w oparciu o:
 - analizę sprawozdań Realizatorów poszczególnych zadań w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w poszczególnych kartach zadań zgłoszonych do RPD,
 - analizę wskaźników ogólnych stanowiących załącznik nr 3.

6. Finansowanie realizacji działań/zadań w RPD/2021.

Główne źródła finansowania zadań w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 r. to: Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Pracy, Budżet Państwa, budżet jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, PFRON.

Wysokość środków Funduszu Pracy na finansowanie w samorządach powiatowych realizacji w roku 2021 programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia, ustalona decyzją Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii znak: DF-I.4020.33.6.2020.MZ z dnia 27 listopada 2020 r. r. wynosi 95.243.233,09 zł z czego:

- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 – kwota w wysokości 21.919.076,97 zł zostanie przeznaczona na realizację w powiatach województwa podlaskiego projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników,

- w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój 2014-2020 – kwota w wysokości 22.430.247,61 zł zostanie przeznaczona na realizację w powiatach województwa podlaskiego projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży.

Plan szacunkowy nie obejmuje wszystkich środków własnych realizatorów przeznaczonych na działalność statutową, w ramach których finansowane są działania zgłoszone do realizacji w ramach RPD/2021.

Szacunkowy plan finansowy realizacji działań RPD/2021 przedstawia tabela w Załączniku nr 1.

Załącznik nr 1

Tabela. Szacunkowy plan finansowy realizacji działań w ramach RPD/2021 (w tys. zł).

Cel szczegółowy	Fundusz Pracy	PFRON	Budżet Państwa	JST	Inne publiczne	Środki prywatne	EFS	Ogółem
Cel 1 ³²	55.904,10							55.904,10
Cel 2	5.888,00							5.888,00
Cel 3	50.652,90	4.675,00	2.064,61	2.324,56	10,00	2.889,88	66.282,60	128.899,55
Cel 4	3.931,72		3.066,59	1.499,43		4.145,89	30.995,01	43.638,64
Cel 5 ³³								
Cel 6	75,50			72,90			410,60	559,00
Razem:	116.452,22	4.675,00	5.131,20	3.896,89	10,00	7.035,77	97.688,21	234.889,29

³² Kwota szacunkowa wg stanu na dzień 18.01.2021 r.; realizacja działań finansowana do wysokości potrzeb podmiotów uprawnionych do uzyskania wsparcia z ustawy o COVID-19;

³³ Realizacja działań własnych podmiotów w ramach środków przeznaczonych na działalność statutową.

Zadania zgłoszone do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 r.**Cel szczegółowy 1. Złagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla regionalnego rynku pracy.**

Działanie 1. Udzielenie wsparcia podmiotom na ochronę miejsc pracy i przedsiębiorcom na utrzymanie działalności gospodarczej

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	WUP	Wsparcie realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ze środków FGŚP.
Z. 1.2.	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP)	Wsparcie realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Cel szczegółowy 2: Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości

Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego (UMWP)	Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach Działania 2.3 RPOWP 2014 – 2020
Z. 1.2.	Powiatowe Urzędy Pracy (PUP)	Wspieranie osób bezrobotnych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy.

Działanie 2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i dostarczenie wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej osobom zainteresowanym założeniem własnej firmy.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 2.1.	Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (WUP)	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych w działaniach realizowanych przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku.

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy.

Działanie 1. Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1	WUP Białystok	Świadczenie i rozwijanie usług poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pracujących
Z. 1.2.	PUP	Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań

		urzędów pracy.
Z. 1.3.	WUP Białystok	Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPOWP
Z. 1.4.	WUP Białystok	Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca – życie w ramach Działania 2.2 RPOWP.

Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób młodych do 30 roku życia, w tym z grupy NEET.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 2.1.	WUP Białystok/PUP	Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe w ramach Działania 1.1 Poddziałanie 1.1.1. PO WER
Z. 2.2.	WUP Białystok	Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 Poddziałanie 1.2.1 PO WER
Z. 2.3.	Podlaska Komenda Wojewódzka OHP (PKW OHP)	Aktywizacja młodzieży w wieku 15-25 lat w ramach działań OHP
Z. 2.4	PKW OHP	Realizacja projektów ze środków europejskich służących poprawie sytuacji osób młodych w wieku 15-20 lat w tym z grupy NEET przez PWK OHP.

Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 3.1.	WUP Białystok	Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ)
Z. 3.2.	UMWP	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób znajdujących się w niekorzystanej sytuacji na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia w ramach Poddziałania 7.1.RPOWP.
Z. 3.3.	UMWP	Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPOWP
Z. 3.4	UMWP	Wdrażanie Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kompetencji społecznych RPOWP.
Z.3.5	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS)	Rozwój zatrudnienia socjalnego poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.
Z.3.6	Podlaski Urząd Wojewódzki	Realizacja działań w ramach Programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem”

Działanie 4. Promowanie podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych w szczególności spełniających warunki do przejścia na emeryturę

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 4.1.	WUP Białystok	Wdrażanie Działania 2.5 Aktywne i zdrowe starzenie się w ramach RPOWP 2014-2020
Z. 4.2.	WUP Białystok	Monitorowanie sytuacji osób starszych na rynku pracy i ich aktywności zawodowej.

Z. 4.3.	WUP Białystok	Promowanie zatrudnienia i aktywności zawodowej osób starszych we współpracy z partnerami rynku pracy
---------	---------------	--

Cel szczegółowy 3: Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości.

Działanie 1. Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	WUP Białystok	Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPOWP 2014-2020
Z. 1.2.	WUP Białystok	Wdrażanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego w woj. podlaskim.
Z. 1.3.	WUP Białystok	Wdrażanie Działania 3.2 Kształcenie i rozwój kompetencji kadr regionu w ramach RPOWP 2014-2020
Z. 1.4.	Instytut Badań Edukacyjnych	Konferencja na temat kompetencji przyszłości i dobrych praktyk w zakresie współpracy między biznesem i edukacją w branży IT.
Z.1.5.	Instytut Badań Edukacyjnych	Spotkania z zakresu projektowania kariery zawodowej pod kątem promocji idei uczenia się przez całe życie i aktywności zawodowej z wykorzystaniem możliwości wynikających z funkcjonowania ZSK.

Działanie 2. Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 2.1.	UMWP Departament EFS	Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3 (Poddziałanie 3.3.1) RPOWP 2014-2020
Z. 2.2.	Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku	Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresu kształcenia i szkolenia zawodowego

Cel szczegółowy 4: Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy.

Działanie 1. Wsparcie pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1	PUP	Pomoc pracodawcom w trafnej rekrutacji pracowników na wolne miejsca pracy.
Z. 1.2	WUP Białystok	Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES w tym wsparcie reemigrantów
Z.1.3	PUP	Wydawanie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom oraz zezwoleń na pracę sezonową.

Cel szczegółowy 5: Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.

Działanie 1. Rozwijanie i doskonalenie systemu obsługi i informacji o rynku pracy.

L.p.	Instytucja zgłaszająca zadanie	Nazwa zadania
Z. 1.1.	WUP Białystok	Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich
Z. 1.2.	WUP Białystok	Badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.
Z. 1.3.	UMWP DRR	Ocena efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach RPOWP 2014-2020 w różnych aspektach rynku pracy.
Z. 1.4.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych
Z. 1.5.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji
Z. 1.6.	WUP Białystok	Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego
Z. 1.7.	WUP Białystok	Działania informacyjno-promocyjne w ramach PO WER i RPOWP
Z. 1.8.	WUP Białystok	Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Załącznik nr 3

Wskaźniki monitorowania

Wskaźnik	źródło i częstotliwość informacji
Wskaźniki główne	
Wskaźnik zatrudnienia wg BAEL w %:	GUS
- ogółem w wieku 15 lat i więcej,	kwartał
- osób w wieku 20-64 lata,	kwartał
- osób w wieku 15-64 lata,	dane średnioroczne
- osób młodych w wieku 15-24 lata,	kwartał
- osób starszych w wieku 55-64 lata,	kwartał
- kobiet w wieku 20-64 lata,	Kwartał
- kobiet w wieku 15-64 lata,	dane średnioroczne
- osób z niepełnosprawnościami w wieku 16-64 lata.	kwartał
Stopa bezrobocia wg BAEL w %:	GUS
- ogółem w wieku 15-74 lata,	kwartał
- ogółem w wieku produkcyjnym 18-64 lata	dane średnioroczne
- osób młodych w wieku 15-24 lata,	kwartał
- osób starszych w wieku 55-64 lata,	EUROSTAT (dane średnioroczne)
- odsetek długotrwale bezrobotnych (13 miesięcy i dłużej),	dane średnioroczne
- kobiet w wieku 15-74 lata,	kwartał
- kobiet w wieku produkcyjnym 18-59 lat	dane średnioroczne
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	GUS/WUP miesiąc/ k. grudnia
Udział długotrwale bezrobotnych (pow. 12 mies.) w populacji bezrobotnych ogółem w %	PUP/WUP Kwartał
Osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (w %)	GUS/rok
Wskaźniki pomocnicze przy monitorowaniu i ocenie realizacji kierunków działań	
Współczynnik aktywności zawodowej wg BAEL w %:	GUS
- ogółem w wieku 15 lat i więcej,	kwartał
- osób młodych w wieku 15-24 lata,	kwartał
- osób w wieku 45-54 lata,	Kwartał
- osób starszych w wieku 55-64 lata,	kwartał
- kobiet w wieku produkcyjnym 18-59 lat	dane średnioroczne
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	GUS/rok
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami, które podjęły zatrudnienie	PUP/WUP miesiąc/ rok
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia, które podjęły zatrudnienie	PUP/WUP miesiąc/ rok
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia, które podjęły zatrudnienie	PUP/WUP miesiąc/ rok
Wskaźnik NEET młodzieży w wieku 18-24 lata (w %)	EUROSTAT
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	GUS /rok
Zatrudnienie cudzoziemców: - liczba zezwoleń na pracę wydanych przez wojewodę, - liczba oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi zarejestrowanych w PUP - liczba zezwoleń na pracę sezonową wydanych przez PUP	PUW/PUP/WUP/MRPiT miesiąc/rok

Wskaźnik	źródło i częstotliwość informacji
Liczba agencji zatrudnienia w województwie	WUP/rok
Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia (w osobach)	WUP/rok
Odsetek bezrobotnych objętych aktywnymi działaniami polityki rynku pracy: - ogółem - osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami - osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia - osób bezrobotnych do 30 roku życia	PUP/WUP/rok
Efektywność zatrudnieniowa – stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy: - ogółem - osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami - osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia - osób bezrobotnych do 30 roku życia	PUP/WUP/MRPiT /rok
Liczba bezrobotnych przypadająca na: - jednego zatrudnionego w urzędzie pracy na stanowisku doradcy klienta, - jednego pośrednika pracy zatrudnionego w urzędzie pracy, - jednego doradcę zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy, - jednego specjalistę ds. rozwoju zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy.	PUP/MRPiT/rok
Liczba jednostek reintegracji społeczno-zawodowej (CIS, KIS, ZAZ, WTZ)	GUS/rok